

развѣля (нещо): **rez ~á zbraň** рѣждѣта разѣжда орѣжието **3. третол. -á** (koho, co) мѣчи, терзѣе, ядѣ, трѣви, гризѣ (някого, нещо): **~á ji závist** ядѣ я, мѣчи я завист; **~á ho špatné svědomí** гризѣ го, мѣчи го гѣзната, нечѣистата сѣвест; **zármutek ~á život** скръбѣта трѣви живѣта **sžír|at se, -ám se** нескв. (čím) терзѣа се, мѣча се, трѣва се (от нещо): **~at se touhou** изгѣрям от копнѣж; **~at se závistí** изгѣрям от завист **sžíravě** нар. **1.** разѣждащо **2.** мѣчително **3.** язвѣтелно, хапливо **sžíravost, -i** жс. **1.** разѣждане **2.** терзѣние, мѣчение

sžírav|ý, -á, -é 1. разѣждащ (за вещество) **2.** мѣчителен, терзѣещ, изгѣрящ (за болка, чувство и под.) **3.** язвѣтелен, хаплив: **~á kritika** язвѣтелна критика; **~á ironie** хаплива ирония **sžít se, sžiji se/разг. sžiju se** св. (s kým, s čím) свѣкна да живѣа (с някого, с нещо): **kolektiv se sžil** колективѣт се срабѣти **sžít|ý, -á, -é** (s kým, s čím) коѣто се е сживѣл, свѣкнал е, слял се е с някого, с нещо **sžív|at se, -ám se** нескв. (s kým, s čím) свѣквам да живѣа (с някого, с нещо); сживѣвам се (с някого, с нещо)

Š

š, Š **1.** чешикийт сѣгласен звук [š] и буквата š, коѣто го обозначава **2.** [eš] и eš нескл. ср. название на сѣгласния звук [š] и на буквата š: **vyslovit š** произнесѣ š; **napsat malé š, velké Š** напиша мѣлко š, глѣвно Š

šábes, -u м. цѣрк. sabát (сѣбота като почивен ден у евреите)

šablon|a, -y жс. **1.** шаблѣн, шѣмпа: **pracovat podle ~y** рабѣта по шаблѣн; **malířské ~y** бояджийски шаблѣни **2. прен.** шаблѣн, маниѣрност: **román podle konvenční ~y** шаблѣнно написан ромѣн

šablonovitě нар. шаблѣнно: **nelze to řešit ~** товѣ не мѣже да се рѣшава шаблѣнно, по шаблѣнен нѣчин; **~ romantická póza** шаблѣнно романтическая пѣза

šablonovit|ý, -á, -é шаблѣнен, стереотѣпен: **~é fráze** шаблѣнни фрѣзи; **~á charakteristika** стереотѣпна характеристика

šac|ovat, -uji/разг. -uju нескв. (koho, co) разг. пребѣрквам, обискирам (някого, нещо): **~ovat muže, nemají-li zbraň** проверявам мѣжѣте за орѣжие; **začal se ~ovat po kapsách** тѣй запѣчна да си пребѣрква джѣбѣвете

šafář, -e м. истор. иконѣм, управѣтел

šafrán, -u м. **1.** бот. минзухѣр, шафрѣн (Crocus sativus) **2.** (s něčím) jako se ~em грижлѣиво пѣзя, пѣстѣ, икономѣсвам (нѣщо)

šáh вжс. šach

šahat, šáhnout вжс. sahat, sáhnout

šach I, šáh, -a м. шах (персийски владетел)

šach II, -u м. **1.** и мн. šach|y, -ů шах, шѣхмѣт: **hrát ~y** играѣ шах; **mistrovství v ~u** първенство по шах **2.** само мн. šach|y, -ů шах (комлект за игра): **kapesní ~y** джѣбен шах **3.** са-

мо ед. шах (ход в играта): **dát ~** дѣм, обявѣ шах ♦ **dáždno** шахов

(положѣние на) шах

šachist|a, -y м. шахмѣтист

šachistick|ý, -á, -é шѣхмѣтен: **~ý kroužek** шѣхмѣтен кръжѣк

šachistk|a, -y жс. шахмѣтистка

šach|ovat I, -uji/разг. -uju нескв. (koho, co) дѣвам, обявѣвам (на някого) шах: **~ující figura** фѣгура, коѣто дѣва шах; **~ovat nepřátelské přístavy** прен. публ. блокирам врѣжески пристѣнища

šach|ovat II, -uji/разг. -uju нескв. (co) строит. облицѣвам с дѣрвѣ (нещо): **~ovat stěny** слѣгам лампѣрия по стѣнитѣ

šachovnic|e, -e жс. шѣхмѣтна дѣска: **skládací ~e** сгѣваѣма шѣхмѣтна дѣска; **obratný tah na politické ~i** прен. лѣвѣк ход на политѣческата арѣна

šachov|ý, -á, -é шѣхмѣтен: **~é figurky** шѣхмѣтни фѣгури; **~á úloha** шѣхмѣтна задѣча; **~á olympiáda** олимпѣада по шѣхмѣт, по шах

šacht|a, -y жс. **1.** шѣхта, яма: **hloubit ~u** копѣя, изкопѣвам шѣхта; **sestoupit do ~y** спѣсна се в шѣхта **2.** рѣдник, шѣхта, мѣна: **pracovat v ~ě** рабѣта в рѣдник, в шѣхта, в мѣна; **střídání směn na ~ách** редѣване на смѣнитѣ в рѣдник, в мѣна **3.** снец. шѣхта: **osvětlovací ~a** строит. освѣтитѣлна шѣхта; **větrací ~a** строит. вѣнтилѣционна шѣхта; **~a vysoké pece** метал. шѣхта на висѣка, на дѣмѣнна пѣщ **4.** мѣсов грѣб, брѣтска мѣгила: **těla padlých, pohřbena v ~ě** телѣ на загѣнали, погрѣбани в брѣтска мѣгила

♦ **експр.** нѣмам/нѣмам прѣдстѣва, понѣтие, хабѣр за нѣщо

šakal, -a м. зоол. чакъл (Canis aureus)
šakal|í, -í, -í който се отнася до чакъл: **~í zavytí** вѝй на чакъли, на чакъл
šál|a, -y ж., **šál**, -u м. шал, шарф
šalamoun, **šalamoun**, **šalamounsky**, **šalamounský** вжс. **šalomoun**, **šalomoun**, **šalomounsky**, **šalomounský**
šál|ek, -ku м. чаша (обикн. порцеланова, за кафе, за чай и под.)
šálk|a, -y ж. умал. шълче
šalmaj, -e ж. свърка, пищялка
šalomoun, **šalamoun**, -a м. 1. **šalomoun**, **šalamoun** дър като Соломон 2. **експр.** мъдрец, хитрец
šalomounsky, **šalamounsky** нар. **експр.** хитро, уклончиво, по соломоновски
šalomounsk|ý, **šalamounsk|ý**, -á, -é соломоновски, мъдър: **~é řešení** соломово решение; **~á odpověď** уклончив, соломовски отговор
šalován|í, -í ср. дървена облицовка, ламперия; кофраж: **dřevěné ~í pro betonáž** кофраж; **stěna opatřená ~ím** стена с ламперия
šalov|ý, -á, -é в съчет. **~ý límec** шъл-яка
šalup|a, -y ж. 1. морска лодка с по-големи размери, ладия: **rybářská ~a** рибарска лодка; **záchranná ~a** спасителна лодка 2. лодка за осъществяване на връзка между кораба и брега
šalvěj, -e ж. бот. градински чай; сълвия, какула (Salvia officinalis)
šaman, -a м. шаман
šamot, -u м. спец. шамот (огнеупорен материал)
šamot|ovat, -uji/разг. -uju неск. облицовам с шамот, с огнеупорен материал или с шамотови тухли
šamotov|ý, -á, -é шамотов, огнеупорен: **~á dlaždice** огнеупорна, шамотова плочка; **~é cihly** огнеупорни тухли; **~á vyzdívka** огнеупорна, шамотова облицовка
šampaňsk|é, -ého ср. шампанско (вино): **perlivé ~é** пенливо вино; **pohár ~ého** чаша шампанско
šampaňsk|ý, -á, -é шампански: **~é víno** шампанско вино
šampion [-on/-ón], -a м. спорт. шампион
šampionát, -u м. спорт. шампионат, първенство
šampionk|a [-on/-ón], -y ж. спорт. шампионка
šampon, -u м. шампоан: **tekutý ~** течен шампоан; **práškový ~** шампоан на прах
šampus, -u м. разг. **експр.** шампанско (вино)
šanc|e, -e ж. разг. шанс, изгледи: **mít ~i** имам шанс, случай, перспективи, изгледи; **zahozená ~e** пропуснат шанс, пропуснат удобен случай; **mít ~e na úspěch** имам изгледи за успех
šanon, -u м. рядко класьор (панка)
šan|ovat, -uji/разг. -uju неск. (koho, co) **остар.** **експр.** отнасям се грижливо, внимателно (към

някого, към нещо), щадя (някого, нещо): **~ovat nemocného** грижа се за болен; **ne~uj ho** не го щадя
šan|ovat se, -uji se/разг. -uju se неск. **остар.** **експр.** пазя се, щадя се; пазя си здравето
šanson, -u м. шансон
šansonier, -a м. изпълнител на шансони
šansonierk|a, -y ж. изпълнителка на шансони
šantán, -u м. шантан, кабарѐ
šantánov|ý, -á, -é който се отнася към шантан
šantung, -u м. текст. шантунг
šarád|a, -y ж. кръстословица, загадка: **luštění ~** решаване на кръстословици; **nemluv v ~ách** **прен.** не говори със загадки
šarlat, -u м. 1. скъп алено червен, пурпурен плат 2. **книж.** пурпур, алена боя: **~ makových květů** аленият цвят на маковете
šarlatán, -a м. шарлатан(ин): **jarmareční ~** панаирджийски мошеник; **vědecký ~** измамник, шарлатан(ин) в науката
šarlatánsk|ý, -á, -é шарлатански, мошенически, измамнически
šarlatánstv|í, -í ср. шарлатанство, мошеничество, измамничество
šarlatov|ý, -á, -é пурпурен
šarm, -u м. чар, очарование
šarmantn|í, -í, -í разг. **остар.** очарователен, шармантен, изискан
šarvátk|a, -y ж. 1. схватка, битка, сблъсък: **~y stávkujících s policií** сблъсквания на стачкуващи с полиция 2. **експр.** разпра, спор, раздор: **slovní ~a** словесна схватка; **malicherné domácí ~y** дребнави семейни разправии
šarž|e, -e ж. 1. воен. чин, звание: **důstojnická ~e** офицерско звание 2. **остар.** разг. лице с (военно) звание, офицер: **povely ~í** заповеди на офицерския, на командния състав; **vojáci i ~e** войници и офицери
šasi неизм. ср. техн. шаси
šaš|ek, -ka м. 1. шут, палячо: **králův ~ek** кралски шут
šaskárn|a, -y ж. **експр.** палячовщина; смешна, недостойна история: **nechte už té ~y!** престанете с тези палячовски номера!
šaškovsk|ý, -á, -é палячовски, шутовски, клоунски
šat, -u м. книж. одѐжда, дрѐха, облекло: **sváteční ~** празнична дрѐха
šateč|ek, -ku м. умал. 1. кърпичка 2. обикн. мн. **šateč|ky**, -ků вид четириъгълни курабии
šateč|ky, -ků м. само мн., **šatič|ky**, -ek ж. само

мн. умал. 1. дрѣшки: **dětské ~ky** дѣтски дрѣшки
 2. *експр.* рѣкличка
šátjek, -ku м. кърпа, забрадка
šatičky *вж.* **šatečky**
šatjit, -ím *несв. (кого) прен.* обличам; снабдявам
 е голям гладник
šatlav|a, -y *ж.* *остар.* затвор, кауш, дрангѳлик
šatn|a, -y *ж.* 1. гардерѳб (*в театр и под.*); съблекалня (*при спортна зала и под.*): **odložit si v ~ě** оставам си дрѣхите на гардерѳб; **dát si do ~y** оставам на гардерѳб 2. *в съчет.* **herecká ~a** гримѳрна
šatnářk|a, -y *ж.* гардерѳиерка
šatník, -u м. гардерѳб, шкаф, долап, скрин
šatovk|a, -y *ж.* *текст.* плат за рѳкля
šatov|ý, -á, -é който се отнася до рѳкля, до облекло: **~á látka** плат за рѳкля; **~á sukně** сукман
šatstv|o, -a *ср.* събир. дрѣхи, гардерѳб (*личен*): **skříň plná ~a** гардерѳб пълнен с дрѣхи
šat|y, -ů м. *мн.* 1. дрѣхи: **pracovní ~y** работни дрѣхи; **večerní ~y a)** официална рѳкля б) официална дрѣхите правят човека 2. костюм: **pánské ~y** (мъжки) костюм 3. рѳкля: **dámské ~y** рѳкля
šavl|e, -e *ж.* сѳбя: **útok tasenými ~emi** атака с извадени сѳби; **řinčení ~í** звън на сѳби
šavlov|ý, -á, -é сѳблен: **~ý tanec** танц със сѳби
še|d', -di *ж.* сиво цвят, сиво, *книж.* *прен.* сивота
šedav|ý, -á, -é възсив, сивкав
šedesát, -i *числ.* шейсет
šedesátilet|ý, -á, -é шейсетгодишен
šedesátinásob|ek, -ku м. величина, умножена по шейсет
šedesátinásobn|ý, -á, -é *числ.* шейсеткратен
šedesát|ny, -n *ж.* *само мн.* шейсетгодишна
šedesátk|a, -y *ж.* 1. шейсетка 2. шейсетгодишна възраст: **táhne mu na ~u** гѳни шейсеттѳ (години)
šedesátkrát *числ. нар.* шейсет пѳти
šedesátnic|e, -e *ж.* 1. шейсетгодишна жена 2. жена на ѳколо шейсетгодишна възраст
šedesátník, -a м. 1. шейсетгодишен мъж 2. мъж на ѳколо шейсетгодишна възраст
šedesát|ý, -á, -é *числ.* шестдесѳти, шейсѳти
šedi|na, -ny *ж.* 1. кичур побеляла коса: **mít úctu k ~nám** *прен.* ѳмам уважение към бѳлите му/ѳ косѳ 2. *обикн. мн.* **šedi|ny, -n** *прен.* прекло̀на, напреднала възраст
šedivě *нар.* сиво: **~ zbarvený** сиво оцветѳн; **~ zelený** сивозелѳн; **~ špinavý** мръсносив; **~ žít** *книж.* вѳдя скѳчен, сив живѳт; **přednášet fádně, ~** *книж.* преподавам скѳчно, сиво
šediv|ět, -i, -í, 3. мн. -ěj|í, -í *несв.* сивѳе, посивява, побелява (*за коса*): **skráně**

mu už ~ěj|í слѳпоѳчията му вѳче побеляват;
mně z toho šediví hlava *прен. експр.* косата ми побелява от това; **nemocný ~í v obličeji** лицѳто на бѳлния е посивяло; **obloha začíná ~ět** небѳто запѳчва да избледнява
šediv|ý, -á, -é 1. сив, посивял, побелял (*за коса*)
 2. *книж.* сив, скѳчен, еднообразен: **~ý život** сиво ежеднѳвие; **světle ~é šaty** свѳтлосива рѳкля; **~ý stařec** *прен.* побелял старѳец
šedn|out, -i *обикн. третол.* **-ne** *несв.* посивява (*за коса*), побелява: **tráva suchem ~e** от сѳшата трѳвата пожълтява
šedobíl|ý, -á, -é сивобял
šedočern|ý, -á, -é сивочѳр(ен), чѳрносив
šedomodr|ý, -á, -é сивосѳн
šedovlas|ý, -á, -é сивокѳс, белокѳс; който е със сива, прошѳрена, побеляла коса
šed|ý, -á, -é 1. сив, пѳпелѳв: **~ý zákal** *мед.* катаракт, пердѳ (*на ѳкото*) 2. *прен.* сив, скѳчен, еднообразен: **~é líčení** безинтерѳсно ѳписѳние; **~ý život** скѳчен живѳт, сиво ежеднѳвие 3. който се отнася към „сивата иконѳмика“, към полѳу-легѳлната стопѳнска дѳйност: **~á zóna a)** сива, сѳнчѳста иконѳмика б) неофициална, полѳу-официална културѳ; **~ý dovoz, ~ý reexport** сив, сѳнчѳст рѳекспорт
šéf, -a м. 1. рѳководѳтел, дирѳктор: **umělecký ~ opery** худѳжѳствен рѳководѳтел на ѳпера
 2. *разг.* началник, шеф: **hlásit se u ~a** ѳбѳждам се, доклѳдвам на началника; явявам се при началника; **rád dělá ~a** тѳй ѳбѳча да командва
 3. *публ.* премиѳр; правѳтелствен, държавен глава: **konference ~ů vlád** конферѳнция на рѳководѳтели на правѳтелства
šéfdesigner [-dyzaj-], **-a** м. главен дизайнер
šéfdiplomat [-dy-], **-a** м. министър на вѳншните работѳ, прѳв дипломѳт, шѳф на дипломѳтията
šéfkuchař, -e м. *разг.* главен гѳтвач
šéfov|á, -é *ж.* *разг.* 1. рѳководѳтелка 2. началничка, шѳф(ка) 3. женѳта на шѳфа
šéf|ovat, -uji/разг. -uju *несв. разг.* шѳф съм, началствам: **za jeho ~ování** докато тѳй бѳше шѳф, началник
šéfovsk|ý, -á, -é началнически, шѳфски: **~á autorita** началнически авторѳтет
šéfprogramátor, -a м. главен програмѳст
šéfredaktor, -a м. главен редактор
šejdíř, -e м. *експр.* измѳмник, мошѳеник, шарлатанин: **prohnaný ~** изпѳчен мошѳеник, шарлатанин: **mezinárodní ~** междунѳрѳден престѳпник, мошѳеник от междунѳрѳден мащѳб
šejdířk|a, -y *ж.* измѳмница, мошѳеничка, шарлатанка
šejdířsk|ý, -á, -é измѳмнически, мошѳенически,

шарлатански: **~é způsoby** мошенически, шарлатански машиниции
šejdířství|í, -í *ср. експр.* мошеничество; измамническа постъпка, измамническо поведение; шарлатанство, шарлатания: **kupecké ~í** гешефтърство
šejdrem *нар. обикн. експр.* напрако, косо, накриво: **ležet ~** лежа накриво; **jít ~** вървя на зигзаг
šejk, -a *м.* шейх
šejch|a, -y *жс.* съпруга на шейх
šek, -u *м.* чек: **nekrytý ~** чек без покритие; **vy-stavit ~** напиша, дам чек; **proplatit ~** изплатя чек; **platit ~em** плащам с чек
šekov|ý, -á, -é чеков: **~á knížka** чекова книжка; **~ý účet** чекова сметка
šelest, -u *м.* шумолене, лък шум: **~ kroků** шум от стъпки; **~ spadaneho listí** шумолене на нападнали листа; **~y srdce/na srdci** *мед.* сърдечни шумове; **~y plic/na plicích** *мед.* белодробни хрипове
šelest|it, -ím *несв. (čím; v kom, v čem)* шумоля (*с нещо, в някого, в нещо*): **~it papírem** шумоля с хартия
šelma, -my *жс.* **1.** хищно животно; хищник: **~ma kočkovitá** *зоол.* хищник от семейство котки; **~ma psovité** *зоол.* хищник от семейство кучета; **krotitel ~em** звероукротител **2. остар. експр.** хитрец, шмекер, дявол, негодник, негодяй
šelmovsky *нар.* шмекерски, хитро, дяволито: **~ se usmát** усмихна се дяволито
šelmovsk|ý, -á, -é дяволит, шмекерски, хитър: **~ý pohled** дяволит поглед; **~é kousky** дяволни, шмекерии
šenk, -u *м. остар.* кръчма, механа
šenk|ovat, -uji/разг. -uju *несв. остар.* **1.** кръчмарствам, работя като кръчмар **2. (со)** точа (*бира*)
šenkýř, -e *м. остар.* кръчмар, механджия, гостилничар
šenkýřk|a, -y *жс. остар.* кръчмарка, механджійка, гостилничарка
šepot, -u *м. книж.* шепот: **tlučený ~** сподавен шепот
šeptal, -a *м.* сплетник, клюкар
šeptand|a, -y *жс. разг. експр.* слухове, мълва: **podlehnout ~ě** поддам се на слухове; **senzační ~a** сензационна мълва
šept|at, -ám *несв. 1. (со)* шепна, шушна (*нещо*): **~at někomu něco do ucha** шепна някому нещо на ухото **2. експр.** шушукам: **začalo se ~at, že...** започна да се шушуква, че...; разнесе се, пусна се слухове, че...
šeptav|ý, -á, -é шепнещ: **~ý hovor** сподавен говор

šeptem *нар.* шепнешком, с шепнене: **mluvit ~** говоря шепнешком; **~ někoho volat** викам някошешком
šep|nout, -nu *св. (со)* пошепна, прошепна (*нещо*): **neodvážit se ani ~nout** не смей да гъкна; **~nout někomu něco do ucha** пошепна някому нещо на ухото
šered|a, -u *м. и жс.* грозник, грозница, грозотия, ўрод, изрод: **stará ~a** *експр.* дърта грозотия
šeredně *нар. 1.* гръзно, отвратително: **~ oblečený** гръзно, ужасно облечен; **~ nadávat** гръзно, безобразно ругая **2.** страшно, ужасно, жестоко: **venku je ~** времето е отвратително; **jednou na to ~ doplatíš** един ден жестоко ще плащаш за това; **~ jsem se prepočítal** жестоко се излгах, измамах се
šerednost, -i *жс.* грозота, уродливост
šeredn|ý, -á, -é 1. гръзен, отвратителен: **~ý obličej** гръзно лице; **~á barva** гръзен, отвратителен цвят **2.** отвратителен, безобразен, отблъскващ: **~ý nevděk** черна неблагодарност; **~á zrada** гнусно предателство; **~ý zmatek** неописуем хаос; **~á zima** отвратителен студ
šerif, -a *м.* шериф
šerm, -u *м. спорт.* фехтовка, фехтуване: **cvičit se v ~u** тренирам фехтовка; **~ kordem** фехтовка с шпага; **vleklý ~ diplomatický** *прен. експр.* проточил се дипломатически спор; **jazykový ~, ~ slovy** словесен двубой
šermíř, -e *м.* фехтовчик, фехтовач
šermířk|a, -y *жс.* фехтовачка
šerm|ovat, -uji/разг. -uju *несв. (čím) 1.* фехтувам (*с нещо*): **~ovat šavlí** фехтувам със сабя **2.** жестикулирам (*с нещо*): **~out (někomu) pěstí před obličejem** размахвам юмрук пред очите на някого; **vzrušeně ~ovat rukama** развълнувано жестикулирам с ръце; **~ovat prázdnými slovy** *прен. експр.* умело боравя, жонглирам с празни думи
šer|o I, -a *ср.* здрач, полумрак, сүмрак: **ranní ~o** ўтринен полумрак; **za večerního ~a** във вечерен здрач; **vše tonulo v ~u** всичко тънеше в полумрак; **oči navykly ~u** очите привикнаха към здрача; **v ~u nemohl rozeznat obrysy** в полумрака той не можеше да различа очертанията
šero II *нар. предикативно* тъмносиво, тъмно: **je ~** мрак, полумрак е; **здръчно, сүмрачно** е
šerosvit, -u *м. книж.* полумрак, здрачевина
šer|a, -y *жс. 1.* шарф, лента (*като част от женска дреха*): **šaty, zdobené širokou ~ou** рокля, украсена с широка лента **2. в свѣт.** **~a v národních barvách** лентичка с цветовете на националното знаме, триколюбна лента

šer|ý, -á, -é **1.** *книж.* полутъмен, сив: ~á jitra полутъмни ўтрини; ~ý kout полутъмен ѓгъл
2. тайнствен, неизвѣстен, мѣтен (*обикн. за време*): ~ý dávnověk тьмна дрѣвност; ~ý středověk мрѣчно средновековие
 šerík, -u *м. бот.* люляк (Syringa)
 šerikov|ý, -á, -é люляков
 šerjit se, обикн. безл. и *третол.* -í se *несв. 1.* безл. здрачава се, смрачава се: už se ~í вѣче се смрачава **2.** *третол.* потъмнява, тъмнѣе: obloha se ~ila небѣто тъмнѣеше
 šest, -i *числ.* шест: je nás ~ шестима сме
 šestadvacet, -i *числ.* двадесет/двайсет и шѣст
 šesták, -u *м. остар.* грош, шѣтак (*австрийска монета от шѣст крайцера*): koupil to za pár ~ů *експр.* той го купи (почти) без парѣ, за стотинки; nestojí to ani za ~ *експр.* пѣт парѣ не струва, не чини
 šestákov|ý, -á, -é кѣйто се отнася до грош, до шѣтак: ~á literatura *прен. пейор.* булевѣрдна литература
 šester|o, -a *ср.* шѣст (вида); шѣстима
 šesteronásobek, -u *м.* величина, умножена по шѣст
 šesteronásobn|ý, -á, -é шѣстокрѣтен
 šester|ý, -á, -é *числ.* шѣст вида (*от неѣцо*)
 šestibarevn|ý, -á, -é шѣстцвѣтен
 šestibok|ý, -á, -é шѣстострѣнен, шѣстостѣнен, шѣстоѓгълн: ~á věž шѣстоѓгълна кўла; ~ý hranol *геом.* шѣстостѣнна призма; ~ý jehlan *геом.* шѣстостѣнна пирамида
 šestice, -e *жс.* шѣстица, шѣстѣрка
 šestičlenn|ý, -á, -é шѣстчлѣнен, състоящ се от шѣст члѣна
 šestidenn|í, -í, -í шѣстднѣвен
 šestihodinov|ý, -á, -é шѣстчасов
 šestihrann|ý, -á, -é шѣстостѣнен, шѣстоѓгълн; кѣйто е с шѣст рѣба
 šestilet|ý, -á, -é шѣстгодишен
 šestimetrov|ý, -á, -é шѣстмѣтров
 šestimístn|ý, -á, -é **1.** шѣстмѣстен **2.** шѣстицифрен: ~é číslo шѣстцифрено число
 šestin|a, -y *жс.* една шѣста (часть), шѣстина, шѣстинка
 šestinásob|bek, -bku *м.* величина, шѣст пѣти по-голяма от дрўга величина
 šestinásobně *нар.* шѣстокрѣтно, шѣст пѣти по-вѣче
 šestinásobn|ý, -á, -é шѣстокрѣтен, шѣст пѣти по-голям
 šestineděl|í, -í *ср.* шѣсттѣ сѣдмици (40 дни) след раждането: žena v ~í родилка, лѣхўса
 šestineděl|k|a, -y *жс.* родилка, лѣхўса
 šestisedadlov|ý, -á, -é шѣстмѣстен; кѣйто е с шѣст сѣдалки, с шѣст мѣста
 šestistěn, -u *м. геом.* шѣстостѣн

šestistup, -u *м.* колѣна по шѣст: pochodovat v ~u марширувам в колѣна по шѣст
 šestist|ý, -á, -é шѣстстѣтен
 šestiúhelník, -u *м. мат.* шѣстоѓгълник
 šestivál|ec, -ce *м. техн.* шѣстцилиндров мотор
 šestiválcov|ý, -á, -é *м. техн.* шѣстцилиндров
 šestk|a, -y *жс.* шѣстица, шѣстѣрка
 šestkrát *числ. нар.* шѣст пѣти, шѣстокрѣтно
 šestnáct *числ.* шѣстнадесет, шѣстнайсѣт
 šestnáctin|a, -y *жс.* една шѣстнадесѣта, шѣстнайсѣта (часть); една шѣстнадесѣтинка, шѣстнайсѣтинка
 šestnáctk|a, -y *жс.* шѣстнадесѣтица, шѣстнайсѣтица, шѣстнайсѣтѣрка
 šestnáctkrát *числ. нар.* шѣстнадесѣт, шѣстнайсѣт пѣти; шѣстнадесѣтокрѣтно, шѣстнайсѣтокрѣтно
 šestnáct|ý, -á, -é *числ.* шѣстадесѣти, шѣстнайсѣти
 šest|ý, -á, -é *числ.* шѣсти
 šešul|k|a, -y *жс. бот.* шушўлка
 šetrně *нар. 1.* пѣстеливо, икономично: ~ hospodařit **a)** вѣдя пѣстеливо домакинството, разўмно стопанисвам **б)** вѣдя разўмна икономическа политика **2.** *прен.* с такт, тактично, внимѣтелно, деликатно: ~ připravit někoho na zprávu o neštěstí внимѣтелно, деликатно подготвѣя някого за лѣша вѣст
 šetrnost, -i *жс. 1.* пѣстеливост, икономичност: věst někoho k ~i приўчвам някого към пѣстеливост; nemůže vystačit při veškeré ~i не мѣже да се опрѣви, да свѣрже двѣта крѣя при цялата си пѣстеливост **2.** *прен.* тактичност, деликатност, внимѣлност: nesli zraněného s velkou ~í нѣсѣха ранѣния мнѣго внимѣтелно
 šetrn|ý, -á, -é **1.** пѣстелив, икономичен: byl ~ý, ale ne lakomý бѣше пѣстелив, но нѣ ѓлчен **2.** *прен.* внимѣтелен, тактичен, деликатен: ~é jednání s lidmi внимѣтелно отношѣние към хѣрата
 šetřen|í, -í *ср. книж.* слѣдствие, разслѣдване: soudní ~í сѣдѣбно слѣдствие; zavést ~í запѣчна слѣдствие, разслѣдване
 šetřič, -e *м. в сѣчет.* ~ obrazovky *комп.* щадѣщ рѣжим, спѣщ рѣжим (*на монитора*); скрийн сѣйвѣр
 šetř|it, -ím *несв. 1.* (*на ѣет, со, ѣтм, с ѣтм*) икономисвам (*неѣцо*), пѣстѣ (*от неѣцо*): ~it na stravě пѣстѣ за смѣтка на хранѣта; ~it elektrickou energií пѣстѣ електроенѣргия; ~it časem пѣстѣ (си) врѣмето; ne~it pochvalou не пѣстѣ похвѣлите **2.** (*со/остар. ѣeho*) пѣзѣ (си), щадѣ (*неѣцо*); ~it národní majetek пѣзѣ народното имўщество; ~it si oči, nervy пѣзѣ си очите, нѣрвите; mluví přímo, nemusíš mě ~it *експр.* говорѣ направо, не мѣ щадѣ **3.** разслѣдвам, вѣдя слѣдствие: ~it znovu celý pří-

pad разследвам отново целия случай **4.** следя: **bedlivě jsem ~il, co budou dělat druzí** внимателно следях каквò ще правят другите
šetřit se, -ím se несв. **1.** пазя се: **není zcela zdrav, musí se ~it** не è съвсèm здрав, трябва да се пазя **2.** пестя силите си: **ve druhém poločase se Sparta ~ila** през второто полувреме „Спарта“ пестеше силите си
šev, švu м. шев: **rozpárat ~** разпòря шев; **rozžehlit ~** разгладя шев; **dámské punčochy beze švu** дамски чорапи без рѣбове; **kotel praskl ve švu** котелът се спукá по шевà; **morfematický ~** език. морфèмен шев, морфèмна грàница
ševcov|á, -é ж. женà на обушàр
ševcovat, -uji/разг. -uju несв. работя като обушàр, обушàрствам, занимавам се с обушàрство: **začal na předměstí ~ovat** тòй отвори обушàрница в предградието
ševcovsk|ý, -á, -é обушàрски: **~á dílna** обушàрска работилница; обушàрница; **~é řemeslo** обушàрски занаят; обушàрство
ševcovstv|í, -í ср. обушàрство
ševcl|it, -ím несв. шумоля: **stromy, rákosí ~í** дърветата шумолят, тръстиката шумолí; **děšť jemně ~il** дъждът тихичко шумолеше; **~it rty** мърдам, движа úстни (шепна, шушина)
šibal, -a м. хитрèц, шмèкер, шегобèец
šibalsku нар. хитро, шмèкерски, шеговìто, дяволìто
šibalsk|ý, -á, -é хитър, шмèкерски, лукав, шеговìт, дяволìт: **~ý kousek** хитър нòмер; шмèкерìя; **~ý úsměv** дяволìта, лукава усмìвка
šibalstv|í, -í ср. дяволìя, шмèкерìя, лукавство, дяволìтост, шмèкерство, шеговìтост
šibenice, -e ж. бесìлка, бесìло: **postavit ~i** издìгна бесìлка; **smrt na ~i** смърт чрез обесване; **na to je ~e** разг. товà се наказва със смърт, за товà йма бесìлка
šibenìcn|í, -í, -í кòйто се отнàся до бесìло, до бесìлка
šibenìcn|í, -í, -í ср. отчàйващо крàтък срòк
šib|ovat, -uji/разг. -uju несв. жарг. маневрìрам, премèствам, придвижвам
šibřin|ky, -ek ж. само мн. остар. карнавàл, мàскен бàл, бàл с мàски
šic|í, -í, -í шèвен; кòйто се отнàся за шèене: **~í stroj** шèвна машина
šičk|a, -y ж. **1.** остар. шивàчка **2.** разг. тèлбод
šid|it, -ím несв. **1.** (koho, co na čet, o co) мàмя, измàмвам, ошетявам (някого, нецò в нецò, с нецò): **~it zaměstnance na mzdách** мàмя служителите при изплàщане на заплàтите; **~it se na stravě** прен. лишàвам се от хранà **2.** (koho, co) лъжа, мàмя (някого, нецò): **~it**

manžela изневерявам на съпруга си, мàмя съпруга си **3.** (co) прен. разрèждам, кръщàвам (нецò): **~it mléko** кръщàвам, разрèждам мляко с водà **4.** (koho – вин.) обìждам (някого); държà се зле (с някого); правя (някого) на бàлама: **nesmíš ji ~it, ještě je malá** не бýва да я правиш на бàлама, øще è малка
šiditk|o, -a ср. бибèрòн
šidl|o, -a ср. **1.** шило: **ševcovské ~o** обушàрско шило; **~o v pytlí neutajíš** пословица шило в торбà не стои; **i kdyby ~a padala** ако щè и камъни да пàдат от небèто **2.** зоол. водно кòнче (Aeschna mixta)
šifr|a, -y ж. **1.** шифър: **převést text do šifer** зашифрòвам тèкст; **číst, luštit ~y** разшифрòвам зашифрòван тèкст **2.** прен. инициàли: **článek podepsaný ~ou** стàтия, подпìсана с инициàли
šifrovac|í, -í, -í кòйто се отнàся до шифрòване: **~í klíč** клòч на шифър
šifrovan|ý, -á, -é шифрòван: **~á zpráva** шифрòвано сòобщèние
šifr|ovat, -uji/разг. -uju несв. и св. **1.** шифрòвам: **~ovat depeši** (за)шифрòвам телегрàма **2.** означавам/означà с инициàли: **rukopis byl ~ován** ръкопìсът бèше подпìсан с инициàли
šicht|a, -y ж. разг. **1.** смяна: **noční ~a** нòшна смяна; **mít po ~ě** смянàта ми свърши; **továrna jede na tři ~y** експр. фàбриката работì на трì смèни **2.** експр. тèжка рàбота, зор: **to byla ~a!** голям зòр бèше!
šij|e, -e ж. **1.** шия, врат: **opálená ~e** почернèла от слънцето шия, почернèл от слънцето врат
šik, -u м. остар. редìца, воèнен стрòй: **pocho-dovat ve vyrovnaném ~u** марширувам в правà редìца; **postavit se do ~u** стрòя се в редìца
šikan|ovat, -uji/разг. -uji несв. (koho – вин.) разг. шиканирам, преслèждам, разигрàвам, гòня, тормòзя (някого), зайждам се (с някого)
šikmo нар. кòсо, напряко, полегàто
šikmook|ý, -á, -é кòйто è с кòси очì; монго-лойдèн
šikm|ý, -á, -é кос, навèден, наклонèн, полегàт: **~á střecha** островърх пòкрив; **~ý pohled** прен. тръгнал è по наклонèна плòскост
šik|nout se, -nu se св., рядко несв. разг. **1.** тpe-

тол. **-ne se** (со, кому) случайно, неочаквано (нещо) дойде/идва (на някого) тъкмо навреме; (нещо) се оказва (за някого) крайно навременно: **~lo se mi, že jsem ho potkal** среща-та ми с него дойде тъкмо навреме; **takové peníze, to by se mu ~lo** толкова (много) пари щяха да му дойдат добре; **~la se mu výhodná koupě** удаде му се да направи изгодна покупка **2.** (ке кому, к чему) пасвам, подхождам (на някого, на нещо): **~nout se k sobě** отиват си, подхождат си

šikovatel, -e м. остар. воен. фелдфебел

šik|ovat se, -uji se разг. **-uju se** не св. (ке кому, к чему) разг. подхождам, пасвам (на някого, на нещо): **ne~uji se k sobě (manželé)** не си подхождат, не са един за друг (съпружете); **mít tak týden volna, to by se mi ~ovalo** да имам, да полъчех една седмица отпуск, това щеше да е чудно

šikovně нар. сръчно, ловко, изкусно, майсторски: **~ se stavět k práci** умело подхващам работата; **~ se z toho dostal** той ловко се измъкна от това; **~ se oženit** ожени се сполучливо; **~ se někoho zbavit** умело се избавя, отгърва се от някого; **~ na něco přivést řeč** майсторски насоча разговор в желана посока

šikovnost, -i ж. сръчност, ловкост, практичност, майсторство

šikovn|ý, -á, -é **1.** сръчен, ловък, изкусен, майсторски: **~ý řemeslník** сръчен занаятчия; **mít ~é ruce** имам сръчни ръце **2.** удобен: **~á nákupní taška** удобна пазарска чанта **3.** подходящ: **mít něco ~ého na prodej** имам нещо подходящо за продажба; **to by byl ~ý ženich pro vaši dceru** това е подходящ женых за дъщеря ви

šileně нар. безумно, лудо, страшно, отчаяно: **~ hledět na někoho** гледам някого като луд, като обезумял; безумно гледам някого; **~ utrácet** експр. страшно много харча; **~ se zamilovat** експр. влюбя се отчаяно; **~ krátká doba** експр. ~~очайно кратко~~ **trávilá** времето ужасно бързо лети

šilen|ec, -ce м. луд; луд човек, безумец: **zuřivý ~ec** буйстващ луд; **počínat si jako ~ec** постъпвам като луд; **váleční ~ci** експр. публ. военни безумци; безумци, обхванати от военна истерия

šilenost, -i ж. **1.** безумие, лудост: **příznaky ~i** симптоми на лудост; **~ válek** публ. безумието на войните **2.** опасна, отчаяна, безумна постъпка: **provést nějakou ~** извърша нещо отчаяно, безумно

šilenstv|í, -í ср. **1.** безумие, лудост: **záchvat ~í** при-

стъп на лудост; **dohnat někoho na pokraj ~í** доведе някого до границата на безумието; **válečné ~í** експр. публ. военна истерия **2.** безумство; безумна, отчаяна постъпка: **je schopen každého ~í** способен е на всякакво безумство **šilen|ý, -á, -é** **1.** луд, безумен: **prchat jako ~ý** бягам като луд; **~ý pohled** безумен поглед; **~é představy** нелудничави представи; **~é počínání** експр. необмислени, глупави действия; **ne-moc ~ých krav** болестта „луда крава“ **2.** безкрайно голям; интензивен, силен: **~é sumy peněz** луди пари, страшно големи суми; **~á bolest** страшна болка; **~á odvaha** безумна смелост; **~á láska** безумна любов; **~ý útek** паническо бягство; **~é životní tempo** бясно темпо на живот

šil|et, šil|it, -ím, 3. мн. -ejí/-í не св. **1.** луд съм, имам пристъп(и) на лудост, губя разсъдък, обезумявам: **pacient chvílemi ~el** пациентът от време на време имаше пристъпи на лудост **2. прен.** губя разсъдък, не съм на себе си, безумствам, обезумявам: **~ela po smrti dítěte** не беше на себе си след смъртта на детето; **~et hněvem** обезумявам от гняв **3. (pro kot, po čem) прен.** страстно, до обезумяване копня (по някого, по нещо; за някого, за нещо): **~et po dětech** луд(а) съм по деца; **~et po domově** измъчвам се по родината си, безумно копня по родината си

šilh|at, -ám не св. **1.** гледам криво, кривоглед съм: **~at od narození** кривоглед съм по рождение **2. (pro kot, po čem) експр.** поглеждам тайно от време на време (към някого, към нещо): **~at po hodinách** хвърлям поглед към часовника; **~at stranou** поглеждам настрана **3. (pro kot, po čem; рядко za kým, za čím)** заглеждам се (по някого, по нещо): **~at po děvčatech** заглеждам се по момичета; **~at za každou sukni** заглеждам се подир всяка фуста

šilhavost, -i ж. кривогледство

šilhav|ý, -á, -é кривоглед

šilink, -u м. шилинг

šiml I, -a м. разг. бял кон, белчо

šiml II, -a/-u м. жарг. в съчет. **úřední ~** бюрократична машина; **byrokratický ~** бюрократична машина; **rajtovat úředního ~a** въртя бюрократична машина; **mít na všechno ~a** използвам за всичко бюрократични образци, за всичко си служа с бюрократични образци

šimpanz, -e м. зоол. шимпанзе (Gan satyrus)

šimr|at, -ám не св. гъделичкам: **vůně příjemně ~á v nozdrách** ароматът приятно гъделичка в ноздрите

šindel, -e м. връзка слама за покрив

носеха се странни слухове **3.** (*o čem*) разпростирам се, говоря (*по някакъв въпрос*): **nechci se o tom ~it** не искам да се разпростирам повече по този въпрос

šířka, -y ж. **1.** ширина, широчина: **~a místnosti** широчина на стаята; **~a obdélníku геом.** ширина на правоъгълник; **zeměpisná ~a геогр.** географска ширина **2.** широта: **~a zájmů** широта на интересите

šišák, -u м. *остар.* вид каска, шлем: **hasičský ~** пожарническа, огнеборска каска

šišat[ý, -á, -é] пипонест, продълговат; който е с неправилна, с продълговата форма: **~á hlava** пишонест глава

na ~o нося шапка (та си) накривена

šišink[a, -y ж. *анат.* епифиза

šiška, -y ж. **1.** шишарка: **smrková ~a** шишарка от смърч; **chodit na ~y** ходя за шишарки **2.** „шишка“ (*тестен продукт с продълговата форма*): **bramborové ~y se strouhankou** картофени шишки с галета; **krmít husu ~ami** храня, тъпча гъска с предварително приготвени и изсушени тричени шишки

šišlat, -ám нескв. фъфля: **nesrozumitelně ~at** фъфля неразбрано

šišlavě нар. фъфлещо, фъфлейки, с фъфлене

šišlavost, -i ж. фъфлене, фъфлещ маниер

šišlav[ý, -á, -é] фъфлещ: **~é děcko** фъфлещо дете

šít, šiji/разг. šiju нескв. **1.** (*со*) шия (*нещо*): **~ ručně** шия на ръка; **~ na stroji** шия на машина; **~ na výdělek** шия срещу заплащане, за да се прехраня; **~ podle poslední módy** шия по по-

нещо през кърп за гръш, на бърза ръка, през просото **2.** (*u koho, kde*) *разг.* шия си дрехи, давам (*при някого*) да ми шият; **~ u dobré švadleny** шия си дрехи при добра шивачка; **šije už léta v témž závodě** вече дълги години си шие дрехи в едно и също предприятие **3.** (*со na koho*) *експр.* крой, подготвям (*обикн. нещо лошо за някого*): **tady se šije něco ošklivého** тук се готви нещо лошо; **tuší, že na něho něco šiji** надъшва, че му кроят нещо; **~ boudu a pytel na někoho** крой номер на някого; подготвям клопка, капан за някого **4.** (*do koho, po kom*) *разг. експр.* пердаша, бия (*някого*): **šili do něho hlava nehlava** биеха го, удряха го, където сварят **5.** *обикн. в съчет.* **šije to (s kým, s čím)** *експр.* не остава (*някого, нещо*) на мира, не остава (*някого, нещо*) спокоен/спокойно: **chlapci to šilo rukama** ръцете на момчето бяха в непрекъснато движение; **šila s ním zvědavost** любопитството не го оставяше на мира; **pořád mu to v koutcích (úst) šije** той има постоянен тик в ъгълчетата на устата (си);

všichni čerti s ním šiji нито миг не остава мирен, голямо шило е; **čertovina s ním šila** лудорийте не му даваха мира

šít sebou, šiji sebou/разг. šiju sebou нескв. експр. въртя се непрекъснато, не стоя на едно място, не оставам мирен: **šil sebou na židli** той се въртеше на стола

šití, -í ср. **1.** шие: **živit se ~ím** прехранвам се с шие **2.** шевни принадлежности: **košík se ~ím** кошче с шевни принадлежности **3.** нещо, което се шие; ръкоделие: **sedět u okna nad ~ím** седя край прозореца, навъден(а) над шийенето, над ръкоделието

šit[í, -í] ший **~a** ший **~a** ший е като за него правено **2.** шит, изработен (*за обувка*): **ručně ~á obuv** ръчно изработени обувки

šizunk, šizuňk, -a м. *разг. експр.* мошеник, шмекер, тарикат

škádl[ít, -ím нескв. (*koho – вин.*) **1.** закачам (*някого*), задявам (*някого*), закачам се (*с някого*), занасям се (*с някого*): **~it děvčata** закачам момичета

škádliv[ý, -á, -é] говорка тѐзи, който се обичат, тѐ се и закачат **2.** дразня (*някого*): **děti, ne~ete psa** деца, не дразнете кучето

škádliv[ý, -á, -é] **1.** закачлив: **~ý úsměv** закачлива усмивка; **~á narážka** закачлив намек **2.** насмешлив

škál[a, -y книж. гама, скала, обхват, спектър: **~a tónů муз.** гама от тонове, тонална гама

~a tónů муз. гама от тонове, тонална гама **~a tónů муз.** гама от тонове, тонална гама **~a tónů муз.** гама от тонове, тонална гама

škandál, škandálně, škandální вж. skandál, skandálně, skandální

škared[ia, -y м. и ж. грозник, грозница, грозотия **škaredě нар.** безобразно, отвратително, гротно, ужасно: **vypadat ~** изглеждам отвратително; **koukat ~ разг.** намусил съм се; **~ nadávat** отвратително псувам, ругая; **dnes je ~** днес времето е ужасно; **vypadá to s ním ~** положението му е лошо; **dopadlo to ~** излезе безобразно, много гротно, отвратително

škared[ít, -ím нескв. правя гръзен, загрозявам, обезобразявам

škared[ít se, -ím se нескв. чумѐра се, мръща се: **neškared' se na mě** недей да ми се мръщиш

škared[ý, -á, -é] **1.** гръзен, уродлив, отвратителен: **~ý obličej** уродливо, гротно лице; **~á ženská** грозна жена; **~ý klobouk** отвратителна пѐк

~ý klobouk отвратителна пѐк **2.** лош, неприятен: **~é úmysl** лоши помисли, намерения; **~á slova** неприятни, гръзни думи; **být na někoho ~ý** лош съм спря-

škobrt[n]out, -у св. разг. експр. 1. (о со) спъна се, препъна се (в нещо); ~**out se o práh** спъна се в прага 2. прен. спъна се, препъна се; ~**out o zákony** препъна се в законите; ~**out v životě** препъна се в живота; ~**out v řeči, v recitaci** запъгна се, заекна при говорене, при речитация
škod[a] I, -y жс. 1. вредà, щетà, пакость: **hmotná ~а** материална щета; ~а на jmění имуществена щета; ~а na zdraví телесна повреда; způsobit ~у причиня вреда; utrpět ~у понеса щета; proč si děláte takovou ~у? защò правíte таква разходи? ke své ~ě в своя вреда; nebude mu то na ~у няма да му е от вреда; pojištění proti živelním ~ám застраховка срещу стихийни бедствия; ~а zaviněná neopatrností вреда, причинена от невнимание; náhrada ~у обезщетение за вреда; nadělat mnoho ~у причина големи щети; nadělat víc ~у než užítку донесе повече вреда, отколкото полза 2. вредà, ўщърб: zkušenosti nejsou člověku nikdy na ~у опитът никога не вреди; udělat něco ke ~ě myšlenky извърша нещо във вреда на идѣята
škoda II нар. жалко: ~ toho člověka жалко за този човек; на takovou práci je ho ~ жалко е той да се занимава с такава работа; ~ času жалко за времето; ~ mluvit! напрáзно приказвам; какво да говорям; няма смисъл да говорям; ~ že nepřišel dřív жалко, че той не дойде по-рано
škod[iti], -ím несв. (кому, чему) вредят, пакостят (на някого, на нещо): ~it si na zdraví вредят на здравето си, увреждам си здравето; ne~ilo by něco vypít, sníst няма да е лошо, ако пиянможама♦ ♦ ♦ **vzhledem k němu** поради това прекаленото е вредно; прекалён светец и бôгу не è дрэг
škodlivě нар. вредно
škodlivin|a, -у жс. вредно вещество: ochrana pracujících před ~ami охрана на трудещите се от вредни вещества; obrana organismu proti ~ám защита на организма срещу вредни вещества
škodlivost, -i жс. вредност, вредà: ~ kouření, alkoholu вредата от пушенето, от алкохола
škodliv|ý, -á, -é вреден, опасен: ~ý hmyz вредни насекоми; ~é látky вредни вещества; zdraví ~é výparu вредни за здравео испарения; ~é záření вредно излъчване; ~ý vliv вредно, опасно влияние; ~ý zvyk вреден, лóш навик
škodn|á, -é жс. лов. горски вреден дивèч
škodn|ý, -á, -é вреден: ~é zvíře вредно животно
škodolibě нар. злорàдо: ~ se radovat злорадствам
škodolibost, -i жс. злорàдство

škodolib|ý, -á, -é злорад, злостен, ехиден: **~é klepny** злостни клокарки; **~ý úsměv** ехидна усмивка; **~é uspokojení** злорадо задоволство
škodovák, -a *м. разг.* работник в заводите „Шкода“

škodovk|a, -y *ж. разг.* колà марка „Шкода“

škola, -y *ж. 1.* училище: **chodit do ~y** ходя на училище; **vychodit ~u** завърша училище; **dítě ~ou povinné** дете в училищна възраст; **vyloučit ze ~y** изключа от училище; **~y prvního, druhého, třetího stupně** училища от първа, от втора, от трета степен; **národní, obecná ~a** *оснар.* начално училище; **základní devítiletá ~a** основно деветокласно училище; **střední všeobecně vzdělávací ~a** средно общообразователно училище; **odborné ~y** професионални училища; **průmyslová ~a** техникум; **hospodářská ~a** търговски техникум, търговско училище; **sociálně zdravotní ~a** медицинско училище; **zemědělská ~a** селскостопанско училище; **pedagogická ~a** педагогическо училище; **~a uměleckého směru** художествено училище, музикално училище *и под.*; училище по изкуствата; **vysoká ~a** висше училище, висше учебно заведение; **vysoká ~a ekonomická** висш икономически институт; **jazyková ~a** езикова гимназия **б)** курс по чужди езици; **hudební ~a** музикално училище; **zvláštní, pomocná ~a** помощно училище, специално училище за бавно развиващи се деца; **internátní ~a** училище-интернат; **večerní ~a (pro pracující)** вечерно училище; **materáská ~a** детска градина; **jednotřídní, dvoutřídní ~a** еднокласно, двукласно училище **2.** училище, училищна сграда: **postavili jsme si novou ~u** построихме си ново училище **3.** училище, учебни занятия: **dnes nemáme ~u** днес нямаме училище, не сме на училище; **být, zůstat po ~e** остана след час

~ou бягам, избягам от училище **4.** школа: **projit tvrdou ~ou života** премина суровата школа на живота; **to je pro nás dobrá ~a** за нас това е добра школа; **gymnastická ~a** *спорт.* гимнастическа школа; **filozofická ~a** философска школа; **básnická ~a** поетична школа; **malířská ~a** живописна школа; **pražská ~a lingvistická** пражка лингвистична школа

školácky *нар. 1.* ученически **2.** *пейор.* неопитно, детински

školáck|ý, -á, -é 1. ученически: **~é povinnosti** ученически задължения; **~é písmo** ученически, детски почерк **2.** *пейор.* неопитен, детински, елементарен: **~á chyba** детинска, елементарна грешка; **~ý překlad** непохватен, ученически превод

školačk|a, -y *ж.* ученичка

školák, -a *м.* ученик

školen|í, -í *ср. 1.* обучение, учение, подготовка: **pěvecké, herecké ~í** певческо, актьорско обучение; подготовка на певци, на актьори; **politické ~í** политическа подготовка; **zdravotnické ~í** медицинска подготовка **2.** школòвка: **~í hlasu** школòвка на гласà

školen|ý, -á, -é школòван, обòчен, подготòвен, квалифициран: **~ý zaměstnanec** квалифициран работник; **~ý hlas** (добре) поставен глас **školitel, -e** *м.* наòчен ръководител, инструктор **škol|it, -ím** *несв. (koho – вин.)* обучавам, подготвям, квалифицирам (*някого*): **~it zaměstnance** обучавам персонал (*работници и специалисти*)

škol|it se, -ím se *несв.* обучавам се, подготвям се, квалифицирам се: **odborně se ~it** квалифицирам се в професионално отношение

škol|k|a, -y *ж. 1. разг.* детска градина, бабавачница: **chodit do ~y** ходя на детска градина **2.** разсàдник: **ovocná ~a** разсàдник за овòщни дървèта

školn|é, -ého *ср.* училищна тàка

školn|í, -í, -í 1. училищен: **~í vysvědčení** годишно училищно свидетелство; **~í vzdělání** училищно образование; **~í věk** училищна възраст **2.** учебен: **~í potřeby, pomůcky** учебни помагала, пособия; **~í rok** учебна година; **~í letadlo** воен. учебен самолет

školn|ic|e, -e *ж.* училищна прислòжница

školn|ík, -a *м.* училищен прислòжник, бàйчо

školomet, -a *м. пейор.* даскал-педàнт

školometsky *нар.* по даскалски, педантично, сòхо

školometsk|ý, -á, -é даскалски, педантичен

školsk|ý, -á, -é 1. училищен, образователен: **~ý rozhlas** училищна радиоурèдба; **~á soustava** образователна система; **~ý zákon** закон за училищата; **~á reforma** училищна рефòрма **2. прен.** елементарен, наглèден: **~ý příklad** елементарен, наглèден, показателен пример

školstv|í, -í *ср.* учебно дèло; просвèта: **organizace ~í** организация на учебното дèло; **ministerstvo ~í** министерство на просвèтата

škorp|ion *м.* главàта ми е като шиник **nřij|ok**

škorpi|on [-on/-on], -a *м. зool.* скорпион (Scorpio)

škorp|it se, -ím se *несв. (s kým) разг.* кàрам се, спрèчквам се (*с някого*): **dětské ~ení** детски разправии, детски срòдний

škot *вж. skot*

škrabačk|a, -y *ж. техн.* стьргàло, стьргàлка, шпàкла (*бояджийска, зидарска и под.*)

škrabadl|o, -a *ср.* стьргàло: **~o na sníh** снегориначка

škrabák I, -a *м. 1. пейор.* писар, канцеларски плѣх **2. пейор.** драскѣч

škrabák II, -u *м.* стъргало, стъргалка: ~ **na boty** стъргало за обувки

škrabal, -a *м. пейор. 1.* драскѣч; човѣк, който пише нечетливо **2.** драскѣч; човѣк, който пише злѣ (в съдържателно отношение); писарѹшка; пишман-писател

škrában|ec, -ce *м. експр.* драскотина

škrábanic|e, škrabanic|e, -e *ж. пейор.* драсканици, драскулици; *прен.* йероглифи: **nečitelná, nevzhledná** ~е нечетлив, некрасив почерк; нѣщо нечетливо и некрасиво написано; **doktor-ské** ~е лѣкарски нечетлив почерк

škrábanin|a, škrabanin|a, -y *ж. пейор.* дра-сканица, драскулици; *прен.* йероглифи

škráb|at, škrab|at, -u/по-рядко -ám *несв. 1.* дра-ща: **límeč** ~е **na těle** якѣта ме дращи; **ty** ~еš! не си брѣснат – бодѣш! ~е **mě v krku** безл. нѣщо ми дращи в гърлото **2.** (на со, по ѣет, кам) драскам (по неѣо, някъде): **pes** ~е **na dveře** кѹчѣто драска по вратѣта; **ne-ěj na zed'** не драскай по стенѣта! **3. прен. експр.** драскам, пиша грѣзно: ~**at jako kocour** пиша с кракѣта си, драскам **4.** чѣша (се): ~**at se na zádech** чѣша се по гърбѣ; ~**at se nehty** чѣша се с нѣкти; ~**at si vyrážku** чѣша си пѣпките; ~**at se až do krve** разчѣсвам се до крѣв **5.** трѣя: ~**ání styčných ploch** *техн.* трѣене на допѣрни плѣскости, повѣрхности **6.** (со) остѣргвам, бѣля (неѣо): ~**at brambory** стѣржа, бѣля картофи; ~**at ovoce** остѣргвам, бѣля плодове **7.** (со *odkud, со z ѣeho*) лѹюща, обѣлвам, изстѣргвам (неѣо от някъде, от неѣо): ~**at kůru ze stromů** бѣля корѣ на дѣрвѣта; ~**at starou barvu ze stěny** лѹюща стѣра боя от стенѣ; ~**at bláto z bot** изстѣргвам кѣл от обувки

škráb|at se, -u se/по-рядко -ám se *несв. (kudy, kam, odkud) експр. 1.* катѣря се (през някъде, някъде, отнякъде): ~**at se na skálu** катѣря се по скалѣ; ~**at se do kopce, do schodů** катѣря се по байр, по стѣлби **2.** провѣрам се (през някъде, някъде, отнякъде): ~**at se bodláčím, houštím** провѣрам се из трѣнак, из гѣсталѣк

škrabk|a, -y *ж.* стъргалка, чистѣчка, белѣчка (за плодове, картофи и под.): ~**a na sních** снегоринѣчка, ринѣчка за сняг

škráb|nout, -nu *св. (koho, со ѣím)* драсна, одра-скам (някого, неѣо с неѣо): ~**nout nehtem** драсна с нѣкт

škráb|nout se, -nu se *св. (о со)* одра-скам се, драсна се (на неѣо, в неѣо): ~**nout se o drát** одра-скам се в тѣл; ~**nout se do krve** одра-скам се до крѣв

škráb|nut|í, -í *ср. 1.* одра-скаване **2.** драскотина

škrabopis, -u *м. ѣегов.* мнѣго нечетлив почерк: **kdo má číst takový** ~ кой да чѣтѣ тѣзи йеро-глифи, тѣзи дра-сканици, драскулици

škrabošk|a, -y *ж.* мѣска: ~**a slušnosti, lho-stejnosti** *прен.* мѣска на (благо)приличие, на рѣнѹше ♦ **škrabopis** захвѣрля мѣската

škráloup, -u *м. 1.* каймѣк; корѣчка върху гѣста тѣчност или кѣша: **na mléku se udělal** ~ млѣ-кото хвѣна каймѣк, върху млѣкото се образѹва каймѣк **2.** корѣ: **rozpukané** ~**y půdy** напѹкана корѣ на почвата **3. разг. експр.** петнѣ на ре-путѣцията: **má nějaký** ~ **z minulosti** йма някакво петнѣ, прѣгрѣшѣние в миналото

škrakv|a, -y *ж. зоол.* глист (*Ascaris sarascaris*)

škrob I, -u *м. 1.* скорбѣла, кѣла, нишѣстѣ: **bram-borový, pšeničný** ~ картофѣна, пшѣнична скорбѣла **2.** лепѣло от нишѣстѣ, клѣйстер

škrob II, -a *м. пейор.* скрѣнза, скѣпѣрник, цицѣя: **nebud'** ~ **a zaplať to!** не бѣди скрѣнза и платѣ!

škrobárn|a, -y *ж.* фѣбрика за скорбѣла, за кѣла; нишѣстѣна фѣбрика

škrobeně *нар. прен.* принѹдено, превзѣто, не-естѣствено, сковѣно, прекалѣно официѣлно: ~ **se uklonit** поклонѣ се превзѣто; ~ **někoho přij-mout** приѣма някого сѹхо, хлѣдно, сдѣржано **škroben|ý, -á, -é** **1.** колѣсан: ~**é límece, košile** ко-лѣсани якѣ, рѣзи **2. прен.** принѹден, превзѣт, неестѣствен, сковѣн, прекалѣно официѣлен: ~**á společnost** превзѣто общѣствѣ; ~**ý výraz** не-естѣствен йзраз

škrob|it, -ím *несв. (со)* колѣсвам (неѣо): ~**it plátно** колѣсвам платнѣ; ~**it prádло** колѣсвам белѣѣ

škrpál, -u *м. разг. експр.* калѣвра, патѣк, из-нѣсѣна обувка

škrť, -u *м. 1.* драскотина, дра-сване: ~**y po zdi** драскотини по стенѣ; **podepsat se jedním** ~**em pera** подпиша се с еднѣ дра-сване на писѣлката **2.** зачѣркване, задра-сване: **redakční** ~**y** редак-циѣнни съкращѣния; **rukopis je samý** ~ в рѣ-кѣм, нѣспрѣмѣ ♦ **škrť** ~ **přes rozpočet** обѣркам смѣтките на някого

škrť|at, -ám *несв. 1.* (со) задра-скам (неѣо): ~**at některá slova** задра-скам някои дѹми **2.** (čít; со о со) дра-скам (неѣо; неѣо в неѣо): ~**at zápalkou** дра-скам клѣчка (кибрѣт)

škrť|it, -ím *несв. 1.* (koho – вин.) душѣ, удѹшвам (някого): ~**it někoho holýma rukama** душѣ някого с гѣли рѣцѣ **2. обикн. трѣтол. ~**í** стѣга (някого): ~**í ho límeč** якѣта го стѣга, убѣва **3.** (koho, со) *прен. експр.* потѣскам, задушѣ-вам (някого, неѣо): ~**it pokrokové myšlenky** потѣскам, прѣслѣдвам прогрѣсивни идѣи **4.** (на кот, на ѣет; со, čít) *прен. експр.***

икономисвам, пестя (от някого, от нещо):
~í každyu korunu трепери над всяка стотинка;
~í na jídle икономисва, пести от храната
škrt|it se, -ím se нескв. задушавам се: **~il se v úzkém límci** той се задушаваше в тясната яка
škrt|nout, -nu св. 1. (со; čím; со о со) драсна (нещо с нещо; с нещо; нещо в нещо): **~nout zápalou** драсна клечка (кибрит) 2. (со) задраскам, зачеркна (нещо): **~nout jméno ze seznamu** зачеркна едно име в списъка; **со se nehodí, ~něte** ненужното зачеркнете
škrupule вж. **skrupule**
škubán|ek, -ku м. „шкүбанек“ (вид качамак от картофи)
škub|at, -u/-ám нескв. 1. (со; —; čím) дърпам, тегля, свивам (нещо); трепкам (с нещо): **~at provazem** дърпам въже(то); **~al ho zlostně za rukáv** той го дърпаше, теглеше го злобно за ръкава; **~al nervózně rameny** той свиваше нервно раменё, раменёте му нервно подскачаха; **pláč mu ~al celým tělem** плачът разтърсваше цялото му тяло; **~alo mu zlostně v koutcích rtů** безл. ъгълчетата на устата му злобно трепкаха, подскачаха; **v ráně mi bolestivě ~á** безл. раната ми болезнено пулсира
 ♦ **škub|at se, -u se/-ám se** нескв. 1. сѣщо и **škub|at sebou, -u sebou/-ám sebou** потрепървам, потръпвам, гърча се, мятан се: **v horečce sebou ~al** от треската той потрепърваше, гърчеше се, мятане се 2. обикн. третол. **-e se/-á se** кса се, разпада се: **ta vlna se snadno ~e** тази вълна лесно се кса
škubav|ý, -á, -é конвулсивен: **~é bolesti** конвулсивни болки; **~é vzlykání** конвулсивно ридание; **~é křeče** мед. гърчове
škub|nout, -nu св. 1. (чим) потрѣпна; потрѣпне ми (нещо): **~la hlavou, rukou** главата ѝ, ръката ѝ потрѣпна 2. (чим, за со) дръпна (нещо, за нещо)
škub|nout sebou, -nu sebou св. трѣпна, потрѣпна, потрѣпна: **~nout sebou leknutím** трѣпна от уплаха
škůdc|e, -e м. 1. вредител: **hubení ~ů** изтрѣбване

на вредители 2. нарушител, смутител: **~i veřejného pořádku** нарушители на обществения ред
škůdcovsk|ý, -á, -é вредителски: **~á činnost** вредителска дейност; **~é živly** вредителски елементи
škůdcovstv|í, -í ср. вредителство: **záměrné ~í** умислено, преднамерено вредителство
škůdkyn|ě, -ě ж. 1. вредителка 2. нарушителка
škudlil, -a м. експр. циция, скрънза, пинтия (за мъж)
škudlil|ka, -y ж. експр. циция, скрънза, пинтия (за жена)
škudl|it, -ím нескв. експр. 1. стиснат съм, циция съм, прен. стискам (се) 2. (со, с čím/по-рядко čím, па čem) стискам (нещо), трепери (над нещо), пестя, икономисвам (нещо): **~it s každým grošem** стискам всяка стотинка, трепери над стотинката
škuner, -u м. мор. шхуна
škvár, -u м. пейор. литературен брак, боклук, халтура
škvár|a, -y ж. сгурия, шлака
škvár|ek, -ku м. прѣжка
škvarkov|ý, -á, -é който се отнася до прѣжка
škvárov|ý, -á, -é който се отнася до сгурия, до шлака: **~ý beton** строит. сгурбетон
škvář|it, -ím нескв. (со) 1. пѣржа (нещо) 2. топя (нещо): **~it sádlo** топя маз
škvář|it se, -ím se нескв. пѣржа се: **~it se na slunci** пѣржа се на слънце
vlastní šfávě пѣржа се на собствения си огън, в собствен сѣс
škvír|a, -y ж. цѣпка, цѣпнатина, пукнатина, пролѣuka
škvor, -a м. зоол. кукуляза (Forticula auricularis)
 ♦ **mozku** пѣсна на някого муха в главата
škvrně, -te ср. разг. експр. дребосѣк, завързѣк, фърфалѣк
škyt|at, -ám нескв. хѣлцам: **hlasitě ~at** хѣлцам шумно; **motor ~al a prskal** прен. моторът се давеше и прѣсѣше
škytavk|a, -y ж. хѣлцане, хѣлцавица: **přepadla mě ~a** разхѣлцах се, хвана ме хѣлцавица
škyt|nout, -nu св. хлѣцна: **nesměl si ani ~nout** разг. експр. той не смѣеше да гѣкне дори, не смѣеше зѣб да обѣли
šlágr, -u м. 1. шлѣгер: **nasládlý, otrelý** ~ сладникав, изтѣркан шлѣгер 2. изненада, шлѣгер, разг. експр. гвѣздеј: **hlavní ~ módní přehlídky** голямата изненада на модното ревю; **~ letošní divadelní sezony** гвѣздеят на този театрален сезон
šlahoun, -u м. дѣлга висѣка издѣнка; филиз

šlach|a, -y ж. сухожилие, жила: **Achillova ~a** анат. ахилесово сухожилие

šlachovit|ý, -á, -é жилест

šlak, -u м. малко остар. разг. удар: **trefil ho ~** да го вземат! пустият му човек!

šlamastyk|a, -y ж. разг. експр. затруднително положение; неприятна история; каша: **být v pěkné šlamastyce** добре съм се подредил, забъркал съм се в хубава каша; **dostat se do ~y** забъркам се в една каша; **dostat se ze ~y** отгърва се от някаква неприятна история, измъкна се от някаква каша

šlapací, -í, -í крачен; който е с педали; педален **šlapadl|o, -a ср.** педал

šlap|at, -u/-ám несв. 1. (*do čeho, na co, po čem, po kot*) тъпча (нещо, някого; по нещо, по някого), гъза (в нещо, по нещо): **~at do bláta** гъза в калта; **ne~te na trávník** не газете, не тъпчете (по) тревата; **~ete mi na nohu** настъпвам на някого

někomu na paty ходя по петите на някого; **~at si po vlastním štěstí** не си знай интереса; **~at si na jazyk** фъфля; **~at si na rozum** чавка ми е изпила акъла **2. (co)** тъпча, мачкам, утъпквам, трамбовам (нещо): **~at zeli, hrozny** държам се изправен във водата **3. (co)** потъпквам (нещо): **~at pravdu, lidskou důstojnost, svobodu** прен. книж. потъпквам правдата, човешкото достойнство, свободата **4. (co)** въртя (педали): **sedlí na kola a ~ali** яхнаха колелата и завъртяха педалите **5. (co, po čem)** обикн. експр. вървя, крача (някъде): **~at pěšky** вървя (си) пеша; **~at si to po silnici** крача, вървя по шосе

šlapk|a, -y ж. 1. ходило, стъпало: **bosé ~y** боси ходилă, боси крака; **roztrhané ~y punčoch** прен. скъсани стъпала на чорапи **2.** лека дамска обувка **3.** педал **4. прен.** проститутка

šláp|nout, -nu св. (do čeho, na co, po čem, po kot) стъпя (в нещо, на нещо), настъпя (нещо, някого): **~nout někomu na nohu** настъпя някому по мазола; **~nout někomu na krk** стъпя някому на шията; **~nout na plyn** дам газ; **~nout do pedálů** експр. стъпя на педали

šláp|ot|a, -y ж. стъпка; следă, дйря от стъпка **šle, šlí ж. обикн. мн.** презрăмки, тирăнти

šleh, -u м. 1. шибване, удар: **~ satiry** прен. експр. жилото на сатирата **2. жарг.** дѳза наркотик **3. жарг.** приемане на дѳза наркотик

šleh|a, -y ж. разг. експр. шибване, удар

šlehač, -e м. миксер; ѳред за разбиване на каймак, на белтък и под.

šlehačk|a, -y ж. 1. разбит каймак, разбита сметана: **~a dortu** каймак, връх на нещо; най-хубавото в дадена работа **2.** миксер, ѳред за разбиване на каймак, на сметана и под.

šlehačkov|ý, -á, -é сметанов, каймачен; който е от бита сметана, с бита сметана, от каймак, с каймак: **~ý dort** сметанова торта, торта с бита сметана

šlehan|ý, -á, -é разбит: **~á smetana** разбита сметана; **~é těsto** готв. рядко, бито в миксер тестѳ; пандишпанено тестѳ

šleh|at, -ám несв. 1. (koho, co) шибам, ѳдрям (някого, нещо): **~at koně** шибам кон/конѳ **2. (koho, co)** прен. бичѳвам (някого, нещо): **~at nedostatky** експр. бичѳвам недостатъци **3. (co)** разбивам (нещо): **~at bílky, smetanu** готв. разбивам белтъци, сметана **4. (čít)** прен. въртя (нещо) рязко, отривисто: **pes ~á** експр. работи му езикът **5. обикн. третол. -á** прен. издига се рязко, отривисто; изригва: **plameny ~ají do výše** пламъците се издигат нагѳре, пламъците плющят; **blesky ~ají oblohou** светкавици раздират небосвѳда; **děšť ~á** дъждът плющи, шибă; **z očí mu ~á vášeň** прен. експр. от очите му искри страст

šleh|nout, -nu св. 1. (koho, co) шибна, удăря (някого, нещо): **kočí ~l koně** кочияшът шибна коня/конѳте; **kráva ~la ocasem po mouše** кравата плясна мухата с опашка **2. (koho, co čít)** прен. хвърля, мѳтна (нещо към някого, към нещо; на някого, на нещо): **~l dívku pohledem** той хвърли поглед на момичѳто **3. обикн. третол. -ne** проблѳсне: **~l blesk** блăсна светкавица; **pruh světla ~l tmou** ѳвица светлина проблăсна в тъмнината; **mozkem mu ~l nápad** прен. експр. в главата му проблăсна идѳя **4. обикн. šleh|nout si, -nu si (co)** жарг. взѳма, приѳема дѳза наркотик

šlechetně нар. благородно, дѳблестно, почтѳено: **~ jednat** постъпвам благородно

šlechetnost, -i ж. 1. благородство **2.** благородна постъпка: **je to od něho ~** това е благородно от неѳова страна

šlechetn|ý, -á, -é благороден, дѳблестен, почтѳен: **~é srdce** благородно сърце; **~ý cit, úmysl, skutek** благородно чѳвство, намерѳние; благородна постъпка

šlecht|a, -y ж. аристокрация, дворянство, шляхта, благородническо съслобие: **česká ~a** чѳшка аристокрация; **polská ~a** полска шляхта; **rodová ~a** потѳмствено дворянство

šlechtěn|ý, -á, -é облагороден, култивирован, поддържан

šlechtic, -e м. благородник, дворянин, аристократ
šlechtick|ý, -á, -é благороднически, дворянски, аристократичен: **~ý původ** благороднически, аристократичен произход; **starý ~ý rod** стар благороднически род

šlechtictv|í, -í ср. благородничество, принадлежност към аристокрацията: **zrušení ~í** ликвидироване на аристокрацията като съсловие, премахване на дворянските привилегии
šlechtičn|a, -y жс. благородница, дворянка, аристократка

šlechtitel, -e м. земед. селекционер, облагодетел

šlechtitelk|a, -y жс. земед. селекционерка

šlechtitelsk|ý, -á, -é 1. селекционер: **~á stanice** селекционна станция 2. селекционерски

šlecht|it, -ím нескв. 1. (кого, со) облагодворявам, култивирам (някого, нещо) 2. (со) земед. подобрявам, селекционирам (сортове)

šlejška вж. **slejška**

šlem, -u м. разг. слуг, лига, хръчка

šlendrián, -u м. разг. безпорядък, небрежност, безотговорност

šlěpěj, -e жс. стъпка, след, дъря: **jít v něčích ~ích** вървя по стъпките на някого и по-често прен.

šlicht|a, -y жс. 1. помия; сварена във вода рядка храна за животни: **~a z brambor** картофена помия; **nést ~u prasatům** нося помия на свинете 2. експр. буламач, помия

šluk

шлук

експр. подремна си (обикновено след обяд); ударя му един спанак

šloh|nout, -nu св. (со) грубо задигна, открадна; свия, забърша (нещо)

šluk, -u м. солук, всмукване, дръпване (от цигара)

на някого да си дръпне, да смукне (от цигара)
šluk|nout si, -nu si св. смукна, дръпна си (от цигара): **~l si z cizí cigarety** той си дръпна, смукна от чужда цигара

šluk|ovat, -uji/разг. -uju нескв. разг. смуквам, дръпам (от цигара)

šlupka вж. **slupka**

šlus, -u м. разг. експр. файрџ, пайдџ, край

šlus|ovat, -uji/разг. -uju нескв. (со) жарг. завършвам (концерт и под.), свиря последен (на концерт и под.)

šlusovk|a, -y жс. жарг. последна, заключителна песен на концерт

šmahem нар. разг. наведнџ, изцяло, безразборно, разг. топтан: **nelze všechno ~ odmítat** не може абсолютно всичко да се отрича с лека ръка

šmajd|at, -ám нескв. разг. кџцам, накџцам, тџтрџзя се, пџтрам, мџкна се: **~at na levou nohu** пџтрам сџм, кџцам с лџвџя (си) крџк; **~al podle krav** тџй пџтраше, тџтрџзеше се, мџкнеше се подир крџвите

šmajdav|ý, -á, -é пџтрав, накџцваш

šmajchl|ovat se, -uji se/разг. -uju se нескв. (ке кому) разг. подмџзвам се, угџднича (на някого), ласкџя (някого)

šmak|ovat, обикн. третол. -uje нескв. (кому) разг. експр. вџсно е, слџдко е, услџжда се (на някого): **to jídlo mi ~uje** товџ џдене ми е вџсно

šmat|at, -ám нескв. (на кого, на со) разг. пџпам, бџрам (някого, неџо), посџгам (кџм някого, кџм неџо)

šmař|at, -ám нескв. разг. експр. накџцам, кџцам, тџтрџзя се, пџтрам

šmát|nout, -nu св. (по кот, по џет) разг. пџпна, бџрна (някого, неџо), посџгна (кџм някого, кџм неџо)

š(m)átr|at, -ám нескв. (по кот, по џет) разг. експр. тџрся (някого, неџо) пџпнешкџм, џпилом: **~at ve tmě** вървџ џпилом, пџпнешкџта в тџмнинџта

š(m)átr|at (se), -ám (se) нескв. разг. експр. тџтря се, влџча се, мџкна се, вървџ неувџрено

šmejď, -u м. 1. разг. нейор. бракџвана, долнопрџбна стџка, боклџк 2. обикн. мн. **šmejď|y, -ů** интрџги, сплетнџ

šmejď|it, -ím нескв. 1. (џџт, по џет) разг. експр. обикџлям, шџря, тџршџвам (някџде, из неџо): **~it po světnici** шџря, тџршџвам из стџя-та 2. (по џет, кџде) нейор. дџша, дџбна (неџо, за неџо, навсякџде): **~it po obchodech** дџша, следџ, дџря, дџбна по магазините, обикџлям магазините

šmejďsky нар. разг. експр. некадџрно, кџфти, некаџественно, долнопрџбно: **~ nahrané kazety** некадџрно, долнопрџбно записани касџти

šmejďsk|ý, -á, -é разг. експр. некадџрен, кџфти, некаџествен, долнопрџбен: **~á větrovka nevydržela ani jednu sezonu** некаџественото џке не издџржџ и едџн сезџн

smejkat, smejkat se, šmejknout вж. **smýkat, smýkat se, smýknout**

šmelin|a, -y жс. разг. нейор. спџкула, тџрговџя сџс спџкула, чџрна бџрса

šmelinář, -e м. спекулџнт, чернобџрсадџия

šmelinař|it, -ím нескв. (s џџт; -) разг. нейор. за-нимџвам се сџс спџкула, с чџрна бџрса; тџр-гџвам на чџрно (с неџо)

šmelinářk|a, -y жс. разг. нейор. спекулџнтка, чернобџрсадџийка

šmelinářsk|ý, -á, -é разг. нейор. спекулџнтски, чернобџрсадџийски

šmelinárstv|í, -í *ср. разг. пейор.* спекулантство, черноборсаджийство

šmell|it, -ím *несв. (s čím) разг. пейор.* занимавам се с чёрна борса, със спекула; търгувам на чёрно (*с нещо*)

šmidl|at, -ám *несв. (na co) разг. пейор.* стържа, свиря лошо (*на нещо*): **~at na housle** стържа на цигулка

šmik|at, -ám *несв. (co čím) разг. експр.* рѐжа, стрѐжа, кръцкам (*нещо с нещо*)

šmik|nout, -nu *св. (co čím) разг. експр.* рѐзна, порѐжа (*нещо с нещо*): **~l se do prstu** той си порѐза прѐста

šmink|a, -y *ж. разг.* грѐм

šmink|ovat, -uji/разг. -uju *несв. (koho, co)* гри-мѐрам (*някого, нещо*)

šmír, -u *м. разг.* катрѐн

šmír|a, -u *ж. пейор. 1. остар.* пъгѹваща теа-трѐлна трѹпа **2.** халтѹра, мърляшка рѐбота в теа-търа

šmírák, -a *м. пейор.* актѹр дилетѐнт, мърляч

šmirgl, -u *м. разг.* шмиргел

šmirgl|ovat, -uji/разг. -uju *несв. разг.* чѐстя, шлифѹвам с шмиргел

šmirgl|papír, -u *м. разг.* шмиргел, глѐспапѐр

šmodrch|a, -y *м. и ж. разг. експр.* загубенѐк, мѹхльо, хѐпльо

šmodrch|at, -ám *несв. разг. експр. 1. (co)* за-плѐтам, обѐрквам (*нещо*) **2.** фѐфля, заѐквам, мотолѐвя

šmodrch|at se, -ám se *несв. разг. експр.* за-плѐтам се, обѐрквам се, препѐвам се

šmolkov|í, -í *като ѹхлюв* **о́мдѐ**
jako ~a ѐсно сѐйни очѐи

šmolkov|ý, -á, -é *син, сѐнкав; кѹйто е с цветѐ на сѐнка*

šmouh|a, -y *ж.* мрѐсна ѝвица; петнѹ, изцапано място

šmudl|a, -y *м. и ж. разг. експр. 1.* мърльо, мър-ла, мърляч, мърлячка: **takový ~a, nechce se mýt** мърльо с мърльо, не ѝска да се мѐе **2.** дрѐбна рѐба (*за човек*)

šmudl|at, -ám *несв. (co) разг. експр.* мърлям (*не-що*): **~at nádobí** мѐя небрѐжно, недобрѹсѹ-вестно кѹхненски сѹдове; **~at knihu** мърлям кнѐга

šněrovac|í, -í *като ѹхлюв* **вѹхлювѐи**
като ѹхлюв

šněrovac|í, -í, -í *кѹйто се стѐга с врѐзки: ~í boty* висѹки (*обикн. дамски*) обѹвки с врѐзки

šněrovačk|a, -y *ж.* корсѐт

šněrovadl|o, -a *ср.* врѐзка (*за обѹвки, за корсет*)

šněrován|í, -í *ср.* врѐзките заѐдно с надѹпчена-та част на висѹка обѹвка, на корсѐт

šněr|ovat, -uji/разг. -uju *несв. 1. (koho, co)* стѐ-

гам, врѐзвам с врѐзка (*някого, нещо*) **2. (co)** *прен. експр.* вървя на зѐг-зѐг (*по нещо*): **opilec ~oval cestu** пѐяният вървѐше по пътя и за-литаше насѐм-натѐм

šňoř|it, -ím *несв. (koho, co) експр.* гѐздя, кѐча, трѹфѹ (*някого, нещо*)

šňupac|í, -í, -í *кѹйто слѹжи за смъркане: ~í tabák* енфиѐ (*тютюн за смъркане*)

šňup|at, -u/-ám *несв.* смъркам енфиѐ

šňupav|ý, -á, -é *кѹйто се смърка: ~ý tabák* енфиѐ

šňup|nout (si), -nu (si) *св.* смъркна енфиѐ

šňuptychl, -u/-e *м. остар. разг.* нѹсна кърпа

šňů|ra, -ry *ж. 1.* шнур, шѐрит, канѐп, вѐжѐ, врѐв:

~ra na prádlo вѐжѐ за прѐнѐ; **vést psa na ~ře** вѹдя кѹче на кѐйшка; **rybářská ~ra** влакнѹ, кѹрда на рѐболѹвна вѐдица; **zápalná ~ra** фи-тил за взрѐвяване, детонациѹнен шнѹр; **elek-trická, telefonní ~ra** електрѐчески, телефѹнен шнѹр, кабел; **pupeční ~ra** *анат.* пѐпна врѐв **2. прен.** рѐдѐйца, колѹна, врѐволицѐ: **~ra aut** колѹна от колѐи

šňůrk|a, -y *ж. умал.* врѐвчѐйца, вѐжѐнѐце, ши-ритѐче, шнѹрѐче, лѐнтѐчка

šodó *ср. неизм. готв.* шодѹ

šofér, -a *м.* шофѹѹр

šoférk|a, -y *ж.* шофѹѹрка

šofér|ovat, -uji/разг. -uju *несв. разг.* шофѐрам, кѐрам колѐ

šohaj *вж. šuhaj*

šok, -u *м. 1. мед.* шок: **pooperační ~** следопе-рациѹнен шок; **nervový ~** нѐрвен шок **2. прен.** шок, стрѐс: **cenový ~** ценовѐи шок; **nabídkový ~** шок, стрѐс от повишѐно предлѐгане

šok|ovat, -uji/разг. -uju *несв. и св. 1. мед.* пре-дизвѐквам/предизвѐкам шок **2. разг.** шоки-рам: **tvé chování mě ~uje** поведѐниѹто ти ме шокира

šolich|at, -ám *несв. (co) разг. експр.* върша (*нещо*) нѐдвѐ-нѐтри

šort|ky, -ek *ж. само мн.* шѹрти, кѐси панталѹни

šněrovac|í, -í *като ѹхлюв* **вѹхлювѐи**
někoho za ~y *експр.* държѐ се за някого като удавник за слѐмка; държѐ се за полѐте на някого; **chytit někoho za ~y** премѐтна някого; **běžel, jako by mu ~y hořely** *експр.* тѹй бѐгаше като опѐрен; **ať mi (všichni) políbí ~** *грубо* (всѐйчки) да вървят по дяволѐте, да ми ядѐт цървѹлите

šosáčk|ý, -á, -é *пейор.* изостѐнал, филистѐрски, еснафски, консерватѐвен

šosáctv|í, -í *ср. пейор.* изостѐналост, филистѐр-ство, еснафство, тесногрѐдство, тесногрѐдие, консерватѐвност

šosák, -a *м. пейор.* изоста̀нал човѣк, филистѣр, есна́ф, тесногръдец, консерватор

šot, -u *м. филм.* крѣтък филм преди глѣвната прожекция; *остар.* кинохроника, кинопрѣглед
šot|ek, -ka *м. 1. митол.* джуджѣ-покровител на къщата, добър домашен дѹх **2. експр.** дяволче, лудѣтина, немърник **3. само в съчет.**

♦ **šot|ek** *експр.* напѣшак, който променя смѣсла на дѹмата

šoufk|y, -ů *м. само мн. разг. експр. в съчет.*

♦ **šoufk|y** *нар. предикативно разг.* кѣфти, лѣшо: **bylo mně moc ~** бѣше ми мнѣго лѣшо, мнѣго ми бѣше кѣфти

šoum|ensky *нар.* шѣуменски, като шѣумен

šoupál|ek, -ka *м. зоол.* дърволѣзка (*птица*) (*Certhia*)

šoup|at, -u/-ám *несв. 1. (koho, co; čím, s čím)* тлѣскам, бѹтам, мѣстя, придви́жвам, влѣча (*някого, нецо*): **~at nábytek z místa na místo** бѹтам, размѣствам мѣбелите насѣм-натѣм; **~at nohama o zem** тѣтря кракѣ **2. (koho – вин. kat)** *експр.* мѣстя, премѣствам, прехвѣрлям, лѣшкам (*някого някъде*): **~ají ho z jednoho zaměstnání do druhého** лѣшкат го от една рѣбота на дрѹга

šoup|at se, -u se/-ám se *несв.* влѣча се, тѣтря се, мѣкна се

šoupát|k|o, -a *ср. техн.* шѣбър

šoup|nout, -nu *св. 1. (koho, co; čím; s kým, s čím)* премѣстя, прехвѣрля, придви́жа (*някого, нецо*) **2. (koho – вин. kat)** *експр.* премѣстя, препрѣта (*някого някъде*): **~li ho z Prahy na venkov** *експр.* засѣлиха го от Прага в провинцията

šour|at se, -ám se *несв.* мѣкна се, влѣча се, тѣтря се

šourav|ý, -á, -é бѣвен, тѣжък, клатѹшкащ се, тѣтрещ се (*за походка*)

šour|ek, -ku *м. анат.* кожена торбѣчка (*на тестикули*)

šourem *нар. малко остар., само в съчет. jít ~ разг. експр.* вървя пешѣ

šovinist|a [-ny-], -y *м.* шовинѣист

šovinistick|ý [-nysty-], -á, -é шовинистѣчен

šovinism|us, šovinizm|us [-nyz-], -u *м.* шовинизъм

špacír, -u *м. малко остар. разг. експр.* разхѣдка

♦ **špacír** *експр.* при́звѣмъ-ли-некипѣли; отвѣрям/отвѣря си устѣта; отвѣрям/отвѣря една устѣ

špacír|ovat (si, se), -uji (si, se)/разг. -uju (si, se) *несв. малко остар. разг. експр.* разхѣждам се

špacč|í, -í, -í който се отнася до скворѣц

špac|ek I, -ka *м. одуш. зоол.* скворѣц (*Sturnus*)

♦ **špac|ek** *експр.* дрѣмя, клѣомам

špac|ek II, -ku/-ka *м. неоуш. разг. 1.* остѣтък от мѣлив **2.** угѣрка (*от цигара*), фас: **popelník plný ~ků** пепелник, пѣлен с фѣсове **3. дет.** чѹрка, пѣшка

♦ **špac|ek** *експр.* кѣлѣр

jako ~y *имам нѣрви като вѣжѣта*

špagát|ek, -ku *м. умал. разг.* канѣпче, вѣжѣн-

це ♦ **špagát|ek** *експр.* нѣкого изкѣсо

špaget|y, spaget|y, -ů *м. само мн.* спагѣти

špacht|le, -e *жс.* шпѣкла

špajz, -u *м. разг.* кѣлѣр

špajzk|a, -y *жс. разг.* кѣлѣр, кѣлѣрче

špal|ek, -ku *м.* пѣн, дрѣвник, кѹтѹк: **postavit**

~at *експр.* пѣдна, стрѣполя се, припѣдна като пѣн; **stát, ležet, spát jako ~ek** *експр.* стоѣ, лежѣ, спѣ като пѣн; **takový ~!** какѣв тѣпѣк, дрѣвник! **položít, dát hlavu na ~ek** платѣ с главѣта си, дам живѣта си

špalíč|ek, -ku *м. умал. 1.* пѣнче, кѹтѹче **2. в съчет.** **~ek pohádek** подбѣрани приказки

špalík, -u *м. умал.* пѣнче, кѹтѹче

špalír, -u *м.* шпѣлир

španělsky *нар.* испѣнски, по испѣнски

španělsk|ý, -á, -é испѣнски: **~á stěna** паравѣн; **~á chřipka** *мед.* испѣнски грѣп; **~é ptáčky** *само мн. готв.* попиѣти, (говѣждѣ) вретѣно (*платки от говѣждѣ месо, навѣти на трѣбѣчка и на нѣмѣцѣ*) ♦ **španělsk|ý** *експр.* тѣмнѣ

mně ~á vesnice за мѣне товѣ е тѣмна Индия, кѣтайска рѣбота; бѣкел не разбѣрам от товѣ; хабѣр си нѣмам от товѣ

španělštín|a, -y *жс.* испѣнски езѣк

špás, -u *м. разг.* шѣгѣ: **řící něco jen ~em** кажа нѣщо сѣмо на шѣгѣ; **nerozumí ~u** не разбѣра от шѣгѣ, от майтѣп; **je samý ~** тѣй/тѣ всѣ се шѣгѹва; **není mu do ~u** не мѹ е до шѣгѣ; **s tím nejsou žádné ~y** с тѣя рѣбота шѣгѣ не бѣва

♦ **špás** *експр.* заплѣща

špás|ovat, -uji/разг. -uju *несв. (s kým) разг.* шѣгѹвам се, майтѣпа се (*с някого*): **~ovat s děvčaty** задѣрям, закѣчам момѣчѣта

špatně *нар.* злѣ, лѣшо: **má se ~** злѣ е, рѣботите му вървят злѣ; **je mi ~** лѣшо ми е; **~ se k ně-komu** *експр.* нѣни́шнѣ ♦ **je u něho ~ zapsán** тѣй му ѣма зѣб, ѣма лѣшо мнѣние за нѣго

špatnost, -i *жс. 1.* лошѣтѣ, зли́нѣ: **být pro každou ~** *разг. експр.* гѣтѣв сѣм за всѣяква лѹдорѣя **2.** нѣзѣст, мѣрзѣст, мѣрѣсѣтѣя

špatn|ý, -á, -é, сравн. horší, превѣзх. nejhorší

1. лошо, некачествен, калпав: **~ý stav silnic** лошо състояние на пътища; **~é životní podmínky** лоши условия на живот; **~á paměť** слаба памет; **to není ~ý nápad** това не е лоша идея, не е лошо хрумване; **je to s námi ~é** положението ни е лошо; **dělat ~ý dojem** правя лошо впечатление; **ukázat se ve ~ém světle** покажа се в лоша светлина 2. погрешен, неправилен, невърен: **~á diagnóza** неправилна диагноза; **přijít, obrátit se na ~ou adresu** прен. обърна се на грешен адрес; **~ý konec** лошо подхвана работата, нещата 3. болен, болнав: **babička je už moc ~á** баба е вече много зле

špeditér, špeditérství *вж. speditér, speditérství*
špeh, -a *м. малко остар. пейор.* шпионин
špeh|ovat, -uji/разг. -uju *несв. (кого, со) малко остар. пейор.* шпионирам, следя (някаго, нещо)

špehýrk|a, -y *ж.* шпионка (на врата)
špej|le, -e *ж.* дървена клечка, пръчица, чивия

◆ **špek, -u** *м. 1.* пушена сланина, шпек *2. разг. експр.* на вдицата

špekáč|ek, -ku *м. готв.* наденичка, биренка
špekoun, -a *м. разг. пейор.* шишко
špekov|ý, -á, -é шпёков

špekulant, špekulantský, špekulovat *вж. spekulant, spekulantský, spekulovat*

špenát, -u *м. бот.* спанак (Spinaria oleracea)
špenátov|ý, -á, -é спаначен

◆ **špendlík|ový, -á, -é** карфичен; който се отнася до карфича
nabíto, že by ~ nepropadl беше толкова препълнено, че игла да хвърлиш, нямаше къде да падне; **sedět jako na ~ách** седя като на тръни 2. *в съчет.* **zavírací** ~ безопасна игла

špendlíkov|ý, -á, -é карфичен; който се отнася до карфича

špendl|it, -ím *несв. (со на со; со)* забоджам с карфичи (нещо; нещо към нещо)

šperhák, -u *м. разг.* шпёрц
šperk, -u *м.* накит, скъпоценност, бижу: **rodinný ~** семейна скъпоценност

šperkovnic|e, -e *ж.* кутия за скъпоценности, за бижута

špetk|a, -y *ж.* щипка, стиска: **~a soli** щипка сол

◆ **ztratit poslední ~u ro-zumu** изгубя и последната си капка разум

špet|nout, -nu *св. експр.* издъм звък, гъкна

špic|e, -e *ж. 1.* острие 2. остър връх: **~e boty** начело съм, бягам пръв

špicl, -a *м. разг. пейор.* шпионин, агент, донсчик

špicl|ovat, -uji/разг. -uju *несв. разг. пейор.* шпионствам, служа като таен агент

špiclovsk|ý, -á, -é шпионски, дондсически

špic|ovat, -uji/разг. -uju *несв. разг. в съчет.* ~ovat uši надострям слух, уши

špičák, -u *м. 1.* кучешки зъб 2. *техн.* кърка, търнокоп

špičat|ět, обикн. третол. -í, 3. мн. -ějí/-í, рядко špičat|ět se, обикн. третол. -í se, 3. мн. -ějí se/-í se *несв.* изострям се, заострям се: **debata ~ěla v ostrá slova** спорът се изостряше
špičat|it, -ím *несв. (со)* заострям (нещо): **~it tužku** подострям молив

špičat|it se, -ím se *несв.* изострям се, надострям се
špičatost, -i *ж. 1.* острота 2. *прен.* язвителност
špičat|ý, -á, -é 1. остър, шилест, островърх: **~ý výstřih** триъгълно, остро деколтé; **mít ~é uši** *прен. експр.* ушите ми винаги са надстрени
остър език

špič|ka, -ky *ж. 1.* острие, остър връх: **~ka lodi** нос на кораб; **~ka ledovce** *прен.* върхът на по-далече от носа си 2. предната част на ходилото, пръсти (на краката): **stoupnout si na ~ky** застана на пръсти; **chodit po ~kách** *прен.* ходя на пръсти 3. цигарè, мундшук 4. *бот.* пънчушка (гъба) (Marasmius) 5. *експр.* закачка, острота (в разговор) 6. *мн.* **špič|ky, -ek** *разг.* върхушка; **~ky veřejného života** върховете на обществото 7. *разг.* върхов час: **ranní, večerní ~ka** утринен, вечерен върхов час; **dopravní ~ka** върхов час в транспорта 8. *в съчет.* **má ~ku** на градус е, србнал си е, пийнал си е

špič|kovat, -uji/разг. -uju *несв. (кого, —) експр.* закачам, задявам (някаго); говоря острогъ, заяждам се (с някого)

špičkov|ý, -á, -é 1. който се изпълнява стоически, на пръсти (на краката): **~ý tanec** танц на пръсти 2. върхов, максимален: **období ~ých prací v zemědělství** период на най-усилената работа в селското стопанство, на полето; **~ý umělecký výkon** максимално, върхово художествено постижение; **~ý závodník** рекордьор; **~é zatížení (v dopravě a energetice)** върхово, критично натоварване (в транспорта и енергетиката)

špik|ovat, -uji/разг. -uju *несв. разг. (—; со)* шпикувам, набоджам месò със сланина

špín|a I, -y *ж.* нечистота, мръсотия: **chodit ve ~ě** ходя мръс; **sebe všechnu ~u** *прен.* измий позора си

špín|a II, -y ж. пейор. 1. алчен човек, скъпёрник
2. мръсник

špinavě нар. 1. нечисто, мръсно 2. долно

špinav|ec, -ce м. 1. мръсник, нечист човек 2. пейор.
алчен човек, скъпёрник 3. пейор. мерзавец,
нечестен човек

špinavost, -i ж. 1. мръсотия, нечистотия 2. експр.
мерзост, непотченост, долна постъпка

špinav|ý, -á, -é 1. нечист, мръсен: **prát ~é prádlo**
a) пера мръсно бельо **б)** *прен. експр.* рова
се в мръсно бельо, изваждам кирливи ризи
2. *прен. експр.* непотчен, долен, нязък: **~é po-**
mluvy мръсни, нязки клевети; **~á konkuren-**
ce долна, нелоялна конкуренция; **hrát ~ou hru**
играя мръсна, нечиста игра 3. *експр.* незна-

чителен, нищоджен, жалък: **nestojím o ty ~é**
peníze не ми трябва тия жалки пари

špindír|a, -y м. и ж. разг. експр. мърльо, мър-

ляч; мърла, мърлячка

špin|it, -ím неск. 1. (со) мърся, замърсявам (не-
що) 2. (кого – вин.) *експр.* калям, хуля, черня
(някого): **~it své protivníky** очерням, калям
противниците си; **~it poctivé, dobré jméno**
черня, очерням честното, доброто име

špin|it se, -ím se неск. (s kým, s čím) *експр.* цапам
си (с някого, с нещо) ръцете

špion [-on/-ón], -a м. шпион, шпионин

špionáž, -e ж. шпионаж

špionážn|í, -í, -í шпионски; който се отнася до
шпионаж

špionk|a [-on/-ón], -y ж. шпионка

špionsk|ý [-on/-ón], -á, -é шпионски, който се
отнася до шпионин, шпионка

špiritus, -u м. разг. спирт

špitál, -u м. остар. разг. експр. болница

špit|at, -ám неск. (коти со) *експр.* шепна, шу-
шюкам (на някого нещо): **~ala mu něco do**
ouška тя му шушюкаше нещо на ухото

špit|nout, -nu св. (–; koti со) *експр.* прошепна
(нещо на някого): **neodvážil se ani ~nout** (той)
не посмъ даже да гъкне; **ať o tom ani ne~neš!**
да не си посмъя да си отвориш устата за това!

špiže, špíz, špižírna вж. spíže, spíz, spížírna

šplecht, -u м., обикн. мн. šplecht|y, -ů разг.
експр. сплетни, клюки, приказки, брътвежи:
poslouchat hloupé ~y слушам глупави сплет-

ни; **přijít na ~y** дойда на приказки

šplh, -u м. физкулт. катерене (по въже, по вър-

лина): **~ bez přírazu** катерене (само) с ръце; **~**
s přírazem катерене с ръце и крака

šplhad|o, -a ср. физкулт. въже, върлина за
катерене

šplhán|í, -í ср. 1. катерене 2. пейор. подмазване,

кариеристично поведение

šplh|at (se), -ám (se) неск. 1. (kudy, kam) катера

се (някъде, нанякъде) 2. (kudy, kam) *експр.* из-
качвам се с усилие, пълзя (нанякъде); **~at po**
společenském žebříčku *прен. пейор.* издигам се
в обществената йерархия, правя кариера 3. са-
мо **šplh|at, -ám пейор.** подмазвам се, подлиз-
вам се, умилквам се, ймам кариеристично
поведение

šplhav|ý, -á, -é катерещ се, пълзящ нагоре

šplh|nout si, -nu si св. (и koho) *пейор.* подмажа
се (пред някого, на някого)

šplhoun, -a м. пейор. подлизурко, подмазвач,
кариерист

šplhounk|a, -y ж. пейор. подмазвачка, карие-
ристка

šplhounsk|ý, -á, -é пейор. подлизурски, под-
мазвачески, кариеристки

šplíchat, šplíchat se, šplíchnout вж. šplouchat,
šplouchat se, šplouchnout

šplouch|at, šplíh|at, -ám неск. 1. обикн. тре-
тол. **-á** пльска се (за вода, за вълни и под.)

2. (čít, со) пльскам, пръскам (–; с нещо):
děti po sobě ~aly vodou децата се пръскаха,

пльскаха се с вода 3. (čít, со) пльскам, раз-
пльскам (нещо): **~al rukou ve vodě** той пль-

скаше с ръка във водата; **~á vesly** пльска с
весла

~á пльска му хлопа, той не е с всичкия си

šplouch|at se, -ám se, šplíh|at se, -ám se неск.
пльскам се, пръскам се

šplouchav|ý, -á, -é пльскащ, пльскащ

šplouch|nout, šplíh|nout, -nu св. 1. обикн.
третол. **-ne** пльсне се (за вълна) 2. (čít) пръ-

сна, пльсна (някого, нещо) 3. (čít, со) пльсна,
разпльскам (нещо)

špon|ovat, -uji/разг. -uju неск. разг. 1. (со) опъ-

вам, обтягам (въже) 2. обикн. третол. **-uje**
тесен е, плътно приляга, стяга: **tady rukáv**
~uje тук ръкавът е тесен, дърпа

šponovk|y, -ek ж. само мн. спорт. разг. тесни
скиорски, спортни панталони; клин-панталон

šprajc|ovat, -uji/разг. -uju неск. (со) *остар.*
разг. подпйрам (нещо)

šprajc|ovat se, -uji se/разг. -uju se неск. остар.
разг. запъвам се, заклещвам се

šproch, -u м. остар. разг. лаф, дума, приказка

♦ **поговорка** всяка крушка си има опашка

šprot, -u м., šprot|a, -y ж. зоол. шпрот, килка
(Sprathus)

šprt, рядко šprk, -a м. учил. жарг. зубрач, кълвач

šprt|at (se), -ám (se) неск. учил. жарг. зүбря, къл-
ва, кълцам; **~at ke zkouškám** зүбря за изпити

šprťouch|e, -ete ср., обикн. мн. šprťouch|ata,
-at разг. експр. шегà, майтап: **dělat si z někoho**

~**ata** прѣва си майтап с някого; **není čas na ~ata** не е време за шегѣ
šprým, -u *м. малко книж.* шегѣ: **je samý ~** голям шегаджия е
šprýmař, -e *м. малко книж.* шегаджия, шегобиец, веселяк, майтапчия
šprým|ovat, -uji/разг. -uju *несв. малко книж.* шегувам се, майтапя се
šprýmovn|ý, -á, -é *малко книж.* шеговит, шегаджийски, майтапчийски
špullit, -ím *несв. (со)* издѣвам, издѣвам напред (устни)
špullit se, обикн. третол. -í se *несв.* издѣва се, издѣва се напред (за устна)
špulk|a, -y *ж. разг.* макарѣ, макарѣчка
špunt I, -u *м. разг.* тапа, запушѣлка
špunt II, -a *м. разг. експр.* дребосѣк, малчугѣн, завързѣк, фарфѣлѣк, тапичка
špunt|ovat, -uji/разг. -uju *несв. (со) разг.* запущвам (нещо) с тапа
špuntovk|a, -y *ж. разг.* флѣберова пѣшка
špurt, špurtovat *вж. spurt, spurtovat*
šra|f, -fy *ж. обикн. мн. šra|fy, -f* шрихи, черти
šrafován|í, -í *ср.* шриховка
šrafovan|ý, -á, -é (за)шриховѣн
šraf|ovat, -uji/разг. -uju *несв. (со)* шриховѣм/зашириховѣм (нещо)
šrám, -u *м. 1.* рязка, драскотина **2.** бѣлег
šramot, -u *м.* шум, шумолѣне, трополѣне, трѣпот
šramot|it, -ím *несв.* трополя, шумѣ, шумоля
šraňk, рядко šrank, -u *м. разг.* (железопѣтна) бариѣра
šrapnel, -u *м. воен.* шрапнѣл
šrot, -u *м. 1. сел.стоп.* ярмѣ, шрот **2.** отпадѣчно жѣлязо: **dát starý stroj do ~u** предѣм старѣ машина на вторични суровини, като старѣ жѣлязо
šrot|ovat, -uji/разг. -uju *несв. (со)* мѣля (нещо) на ярмѣ
šrotovník, -u *м. техн.* ярмомѣлка
šroub, -u *м.* болт, винт: **spojovací ~** *техн.* съединитѣлен бѣлт; **pojistný ~** *техн.* блокиращ винт; **kloubový ~** *техн.* шарнирен бѣлт; **mikrometrický ~** *техн.* микрометричен винт; **lodní ~** *спец. остар.* корабно витлѣ; **berní, daňový ~** *прен.* данѣчна машина, данѣчна прѣса; **utáh-nout ~u** *прен.* затѣгна винтовете, увеличѣ изи-
 какѣто **като вѣл**
šroubárn|a, -y *ж.* завод, цѣх за производство на винтове и бѣлтове
šroubek, -ku *м. умал.* бѣлтче, винтче
šroubovac|í, -í, -í кѣйто мѣже да се завинти и отвинти, развинти: **~í tužka** вид автоматичен мѣлив; **~í uzávěr** запушѣлка на винт, завинт-

ваща се и отвинтѣваща се запушѣлка; **~í židle, křeslo** въртѣщ се стол, въртѣщо се креслѣ
šroubovák, -u *м. техн.* отвѣртка
šroubovaně *нар. експр.* обикн. в съчет. **mluvit ~** говорѣ високомѣрно, превзѣто, неестѣстве-но, високопарно
šroubovanost, -i *ж.* високопарност, превзѣтост
šroubovan|ý, -á, -é високопарен, превзѣт, неестѣствен
šroub|ovat, -uji/разг. -uju *несв. 1. (со čím)* на-винтѣвам, завинтѣвам (нещо с нещо) **2. (čím)** въртѣ, завъртам (нещо): **~ovat víčkem** завъртам капѣче **3. (со) разг. експр.** увеличѣвам, раздѣвам (цени): **~ovat ceny do výše** повишѣвам, раздѣвам цените; **~ovat požadavky** увеличѣвам изискѣвания
šroubovic|e, -e *ж. геом.* винтова линия, спирѣла
šroubovitě *нар.* винтообразно
šroubovit|ý, -á, -é винтообразен, спираловиден
šroubov|ý, -á, -é винтов: **~ý klíč** *техн.* винтов клѣч
šrůtk|a, -y *ж.* парчѣ пѣшено месѣ
štáb, -u *м. 1. воен.* щаб: **generální ~** генерѣлен щаб; **náčelník ~u** начѣльник-щаб **2. прен.** щаб, апарѣт: **~ výzkumné výpravy** щаб на изследовѣтелска експедиция; **celý ~ odborníků** цял апарѣт от специалисти
štábn|í, -í, -í щабен
štac|e, -e *ж. остар. разг. обикн. експр. 1.* станция, спѣрка: **nemocnice byla jeho poslední ~í v životě** *прен.* бѣлницѣта бѣше последната му житѣйска спѣрка **2.** месторабота: **přeložit učitele na novou ~i** премѣстя учитѣл на ново мѣсто
štafáž *вж. stafáž*
štafet|a, -y *ж. спорт.* щафѣта: **předávat ~u** предѣвам щафѣта; **přebírat ~u** поѣмам щафѣта
štafetov|ý, -á, -é *спорт.* щафѣтен: **~ý běh** щафѣтно бягане
štafl|e, -í *ж. само. мн. разг.* (бояджийска двѣйна сгѣвѣема) стѣлба
štajf I *неизм. прил. разг. експр.* вцепенѣн, неподвижен: **zůstat, být ~** остана, сѣм като грѣмнат
štajf II *нар. разг. експр.* вцепенѣно, неподвижно: **stojí úplně ~** стой като грѣмнат
štamgast, -a *м. разг. експр.* постоянен посетѣтел, клиѣнт
štamprl|e, рядко štamprdl|e, -e/-ete *ж. и ср.* чѣшчица, чѣшка: **dát si ~e** изпия еднѣ чѣшка
štandlík, -u *м. разг. малко остар.* шинѣк: **mít hlavu jako ~** *експр.* главѣта ми е пламнала, главѣта ми е като шинѣк
štangl|e, -e *ж. малко остар. разг. 1.* прѣт, трѣба, щѣнга: **svězt někoho na ~i (jízdního kola)** повѣзѣ някого на рамката (на велосипѣд) **2.** прѣчица: **cukrová ~e** захарна прѣчица; **~e**

salámu цял салам, цяло парчѣ салам, шафѣта салам
šťár|a, -y ж. жарг. хайка, претърсване: **policejní ~a** полицейска хайка
šťár|at (se), -ám (se) нескв. разг. 1. (kde, v čem) чопля, човъркам (нещо): ~at se/si párátkem v zubech човъркам зъбите си с клѣчка 2. (kde) експр. рѡвя, бърникам, претърсвам (някъде): ~at se ve skříní, na půdě бърникам в шкафа, претърсвам на тавана; ~at se ve vzpomínkách прен. рѡвя се в спомените си
šťastliv|ec, -ce м. експр. щастливец
šťastně нар. 1. щастливо 2. малко остар. разг. експр. успѣшно, благополучно: ~ to dopadlo всичко мина благополучно; ~ jsme dojeli пристигнахме благополучно
šťastn|ý, -á, -é 1. щастлив: ~á náhoda щастлива случайност; ~ou cestu! на добър път! ~ý Nový rok честита Нова година! na ~ou shledanou до скѡро виждане, до скѡрошна срѣща; to byl ~ý nápad, ~é řešení това бѣше щастливо хрумване, добѡрѡ решение; ~é pořízení! желая
šťáv|a, -y ж. 1. сок, сирѡп: ovocná ~a плодов сок, сирѡп 2. физиол. сок: žaludeční ~y стомашни сокове 3. сос: vepřové ve vlastní ~ě свин-
разг. експр. пѣржа се в собствено то си маслѡ
šťável, -e м. бот. киселец (Oxalis)
šťavnatě нар. експр. сѡчно, изразително, ярко, цветисто
šťavnat|ý, -á, -é 1. сѡчен: ~é ovoce сѡчни плодове; ~é rty прен. експр. сѡчни устни 2. ярък, изразителен: ~á zeleň сѡчна зеленина; ~ý vtip сѡчен виц; ~é nadávky цветисти, сѡчни ругатни, псувни
štěbetál|ek, -ka м. бѣбрица, бѣрбѡрко, дѣрдѡрко
štěbetalk|a, -y ж. бѣбрица, бѣрборана, дѣрдорана
štěbet|at, по-рядко **štěbot|at**, -ám нескв. 1. обикн. третол. -á чурулика, цвѣрти (за птици)
вращѣте разнасят тѡзи новина; това вѣче и кѡчетата го знаят 2. експр. бѣбря, бѣрбѡря (за хора) 3. обикн. третол. -á кряка (за гѣска)
štěbetav|ý, -á, -é 1. чуруликаш 2. експр. бѣбрив 3. крякаш (за гѣска)
štědrost, -i ж. щѣдрост
štědrovečern|í, -í, -í кѡйто се отнася до Бѣдни вѣчер; бѣднинѣчерен: ~í stůl трапѣза на Бѣдни вѣчер

štědr|ý, -á, -é 1. щѣдър: být k někomu ~ý щѣдър сѣм спрямо някого; mít ~ou ruku ймам щѣдра ръка 2. богѡт, щѣдър, изобилен: ~é dary щѣдри, изобилни дѡрове, подѡръци; ~á odměna щѣдро, цѡрско възнаграждение; **Štědrý den**, **Štědrý večer** Бѣдни вѣчер
štědře нар. щѣдро
štěk|at, -ám нескв. 1. обикн. третол. -á (-; na koho, na co) лѡе, джѡфка (-; срещу някого, срещу нещо; по някого, по нещо): pes ~á na měsíc кѡчето лѡе по мѣсечината, срещу мѣсечината; ~ání kulometů прен. експр. лай на картечницѡ
кѡче, кѡѣто лѡе, не хѡпѣ 2. разг. експр. лѡя (за човек), крѣщѡ, ругѡя: ~ání rozčilených žen крясѣци на ядѡсани жени
štěk|at se, -ám se нескв. (s kým; -) разг. експр. джѡфкам се, кѡрам се (с някого)
štěkav|ý, -á, -é лѡещ, крѣслив: ~ý kašel прен. експр. лѡеща кашлица; ~é klepny разг. експр. крѣсливи клюкѡрки
štěkn|a, -y ж. 1. кѡчка 2. грубо крѣслива жена
štěk|nout, -nu св. (-; na koho, na co) излѡя, лѡвна (срѣщу някого, срѣщу нещо): tentokrát by sis ani ne~l прен. експр. тѡзи път няма да мѡжеш да се обѡдиш, да взѣмеш дѡмата
нѡкой не сѡ спѡмня за нѣго
štěkot, -u м. лай
šteláž, по-рядко **steláž**, -e ж. остар. разг. стѣлаж
štel|ovat, -uji/разг. -uju нескв. (co) разг. нагласявам, настрѡйвам, регулирам (нещо): ~ovat hodinky регулирам часѡвник; ~ovat stroj настрѡйвам машина
štempl, -u м. малко остар. разг. печѡт, щѣмпел
štempl|ovat, -uji/разг. -uju нескв. (co) малко остар. разг. ѡдрям печѡт (на нещо), щѣмпелѡвам, подпечѡтвам (нещо)
štěňátk|o, -a ср. умал. кутрѣ, кѡченце
štěně, -te ср. 1. кутрѣ, кѡченце, пѡле 2. експр. чѡтѡрѡ
úplně ~ йма ѡще мѡяко, жѣлто по устѡта
štěn|ice, -e ж. 1. зоол. дѣрвеница (Cimex оесиа-
кѡ муха 2. нейор. паразит, тунѣядец
štep, -u м. тегѣл
štěp, -u м. 1. калѣм, прѡсад 2. присадѣно, ашладѡсано дѣрвѡ
štěpař, -e м. градинѡр, кѡйто ашладѡсва, присѡжда, облагородѡва дѣрвѣта
štěpařsk|ý, -á, -é кѡйто слѡжи за присѡждане, за ашладѡсване: ~ý nůž нѡж за присѡждане, за ашладѡсване; ~ý vosk градинѡрски вѡсък
štěpen|í, -í ср. спѣц. разпѡдане, разцѣпване, разлѡгане; хим. дисѡциѡция: ~í atomového jádra

~í щастieto ми се усмихна; měl víc ~í než rozumu не беше толкова ъмен, колкото му вървеше; (ještě) ~í, že... добрѣ, че поне . . .; čím větší neřád, tím větší ~í колкото по-голям негодник, толкова повече му върви; na ~í/na ~í zápce ♦ nápad ~í хагаръ-волски ми върви; zkusit (svě) ~í опитам щастieto си; šlapat si po ~í не си зная интереса; máme dnes na sebe ~í днес ни върви да се срѣщаме; každý je (sám) strůjcem svého ~í поговорка всѣки (сам) гради щастieto си, всѣки (сам) е ковач на щастieto си; ~í ve hře (v kartách), neštěstí v lásce пословица на когото му върви в играта (на карти), не му върви в любовта; odvážnému ~í přeje поговорка щастieto винаги е на страната на смѣлите

šťět, -u м. настѣлка (от камъни и чакъл) на шосѣ

šťět[ec, -ce м. чѣтка (за рисуване)

šťetec[ek, -ka м. умал. чѣтчица (за рисуване)

šťětín[a, -y ж. косьм от чѣтина; чѣтинка

šťětínáč, -e м. експр. 1. чѣтинесто животно, обикн. свиня 2. чѣтинесто същество

šťětínat[ý, -á, -é чѣтинест

šťět[ít se, -ím се несп. 1. настрѣхвам 2. (-; s kým) наѣжвам се; дърпам се (с някого)

šťětk[a, -y ж. 1. чѣтка: ~a na bílení stěn бада-нарка; ~a na holení чѣтка за бръснене 2. грубо кърва, пачавра

štíč[í, -í, -í който се отнася до щука: ~í hlava глава на щука

šťíhlobok[ý, -á, -é стрѣден, тънък, крѣшен (със строен ханиш)

šťíhlonoh[ý, -á, -é който е със стрѣйни крака; тънконѡг

šťíhlost, -i ж. стрѣйност, напѣтост

šťíhl[ý, -á, -é стрѣден, напѣт, тънък

štítk[a, -y ж. щука (Esox)

štílec вж. štulec

štípac[í, -í, -í обикн. в съчет. ~í kleště клѣщи-резачи (остри клещи за рязане, за преципване на тел)

štípac[ka, -ku ж. 1. трошачка; машина за рязане, за ѣпене на камък: ~ka na dlažební kámen каменотрошачка за павѣта 2. само мн.

štípac[ky, -ek клѣщи-резачи, остри клещи за рязане (на тел)

štípan[ec, -ce м. експр. ушѣпване; ушѣпано, ухапано място

štípan[ý, -á, -é ѣпен, наѣпен: ~é palivové dříví ѣпени дърва за ѡгрев

štípat[ь, -u/-ám несп. 1. (koho, co, do čeho, čím) щѣпя (някого, нещо, с нещо) 2. (koho - вин. do čeho) щѣпя, жѣля, бодя (някого по нещо) (за насекоми) 3. обикн. третол. -el-á (koho - вин. do čeho) пѣри, люти (на някого някъ-

де): **mráz ~e do tváří** студът щипе лицето, бързите; **oči ho ~ou** очите го смъдят, лютят му на **омазване** **nahmatě**
dříví ~at *експр.* могат да кълцат сол и пипер на главата му; той е човек с непоколебимо спокойствие **5. (со)** компостирам, перфорирам, продупчвам, отрязвам (нещо): **~at jízdenky** *разг.* продупчвам билети **6. (со)** пресичам, прерязвам, прещипвам (нещо): **~at drát** *техн.* рѝжа тел
štipav|ý, -á, -é щипещ, парлив, лютів
štiplec, -ce *м.* щипка, стиска
štiplavě *нар.* **1.** лютиво **2. прен.** язвително, хапливо
štiplav|ý, -á, -é **1.** парлив, лютів: **~ý kouř** лютів дим; **~á paprika** лютива чушка **2. прен.** язвителен, хаплив: **~é narážky** язвителни намеци
štip|nout, -nu *св.* **1. (koho, со do čeho)** щипна, бодна, жълна (някого, нещо някъде, с нещо) **2. (со кому)** *вулг. експр.* задигна, открадна, свия (нещо на някого)
štipoun|e *експр.* **ж.**
někým na ~u на нож съм с някого, враждувам с някого; **být na ~u s pravopisem** скáран съм с правописа
štit, -u *м.* **1.** щит: **~ kulometu** *воен.* щит на картечница; **svářečský ~** *техн.* заваръчна маска, **zábrana** *ж.* **първичка** **първичка** репутация; **vrátit se s ~em nebo na ~ě** върна се като победител или загина като герой **2.** фасада, фронтон **3. в съчет.** **vývěsný ~** фирма, фирмена табела **4. врѝх (планински)**
štit|ek, -ku *м. умал.* **1.** етикетче, табелка: **děrný ~ek** *техн.* перфокáрта; **popisný ~ek stroje** *техн.* паспортна табелка на машина **2.** козирка (на шапка): **čepice se ~kem** каскет
štit|it se, -ím se *несв. (koho, čeho)* гнуся се (от някого, от нещо), изпитвам отвращение (към някого, към нещо): **~it se práce** отбáгвам работа(та); **ne~í se žádného násilí** не сè гнуся от (употребата на) никакво насилие
štitivě *нар.* гнусливо, с отвращение
štitivost, -i *ж.* гнусливост, отвращение
štitiv|ý, -á, -é гнуслив
štitn|ý, -á, -é *в съчет.* **~á žláza** *анат.* щитовидна жлезà
štk|át, -ám *несв. книж.* хълцам, хлипам, ридàя
štkav|ý, -á, -é който се отнася до ридàние, до хлипане; съпроводен с ридàния, с хлипане
štoč|ek, -ku *м. полигр.* клишè
štokrle, -te *ср.* табуретка
štol|a, -y *ж. спец.* минна галèрия
štól|a, -y *ж.* епатрахил
štolb|a, -y *ж. остар.* коняръ, коньòх
štopka *вж.* stopka

štorc, -e *м. малко остар. разг.* напреко, на чòр-чик
štos, по-рядко štus, -u *м. малко остар. разг.* кùпчина
štoud|ev, -ve *ж.* кàца, качè
štouchan|ec, šfuchan|ec, по-рядко štouchan|ec, štuchan|ec, -ce *м.* блѝсване, бътване, рѝгване (в ребрата)
štouch|at, šfuch|at, по-рядко štouch|at, štuch|at, -ám *несв. (do koho, do čeho, koho – вин.) разг.* бута̀м, блѝскам, рѝгам, мұшка̀м, подбута̀м (някого, нещо): **~at brambory** ма́чкам (сварèни) карто̀фи
štouch|nout, šfuch|nout, по-рядко štouch|nout, štuch|nout, -nu *св. (do koho, do čeho, koho – вин.) разг.* бута̀на, блѝсна, рѝгна, мұшна, подбута̀на (някого, нещо)
šfour|a, -y *м. и ж., šfoural, -a* *м. разг. експр.* **1.** махнаджия **2.** пипкав човек
šfour|at (se), -ám (se) *несв. 1. (v čem, do čeho)* човѝркам, чòпля (нещо): **~at se v zubech** човѝркам си зѝбите; **~at se v jídle** *експр.* рòвя в чинията **2. (v čem)** *експр.* бѝрника̀м, тѝршұвам (в нещо): **~at se v motoru** бѝрника̀м в мотор; **~at u někoho (při policejní prohlídce)** тѝршұвам у някого (при полицейски òбиск) **3. само šfour|at, -ám (do koho, do čeho, по-рядко proti komu, proti čemu)** *експр.* пѝхам си носà (в нещо); заяжда̀м се, приди́рям (на някого, на нещо): **do všeho ~á** нався̀къде си пѝха носà, за всѝчко се заяжда̀
šfourav|ý, -á, -é *експр.* приди́рчив, заядлив
šfovík, -u *м. бот.* киселец, ла̀пад (Rumex): **kyselý jako ~** кисел като оцèт
štrád|ovat, -uji/разг. -uju, štrád|it, -ím, trád|ovat, -uji/разг. -uju *несв. разг.* вѝрвя, кра́ча
štrá|mat, -ám, -e *ж.* **ж.**
s tím ~y *експр.* каквò ще се церемониш толкова
štráf|ek, -ku *м. умал. малко остар. разг.* йвичка
štrach|at, по-рядко štrách|at, -ám *несв. (kde; со kde)* *разг. експр.* тѝршұвам, рòвя (някъде); пребѝрква̀м, претѝрсва̀м (нещо): **~at ve skříní** рòвя в шка̀ф; **~at po kapsách širky, drobné** претѝрсва̀м джòбовете си за ки́брит, за дрèбни (нари)
štrach|at se, по-рядко štrách|at se, -ám se *несв. разг. експр.* **1. (v čem)** рòвя (се) (в нещо), пребѝрква̀м, претѝрсва̀м (нещо), тѝршұвам (някъде) **2. също štrach|at si (to)** (кам) вѝрвя бавно, тѝтря се, тѝгру́зя се, мѝкна се (наня̀къде)
štramák, -a *м. малко остар. разг. експр.* хубавèц, хубавèляк, момчè на място, мѝжко момчè

štramanda|a, -y *ж. м. малко остар. разг. експр.* хубавица, засукана красавица
štrapac|e, štrapác|e, -e *ж. м. малко остар. разг.* уморителна, изнурителна, пипкава работа; уморително пътуване; мотане: **to dalo ~e!** колко зор видяхме (с тази работа)! **šaty, boty do ~e** облекло, обувки за всеки ден
štrek|a, -y *ж. м. спорт.* разстояние: **běhá střední ~y** той/тя бяга на средни разстояния
štrikovan|ý, -á, -é *малко остар. разг.* плетен
štrik|ovat, -uji/разг. -uju *несв. (со) малко остар. разг.* плетя (с кукли) (нещо)
štrozok, štrúzok, по-рядко strožok, stružak, stružok, -u *м. малко остар. разг.* дюшек, сламеник
štrůp|e *ж. м. експр.* влачи се като свински черва; **chodit ve ~u** *обикн. мн. прен. експр.* вървим в колона (по двама)
štrúzok *вж. štrozok*
štuc|el, štuc|l, -lu *м. остар. разг.* маншон
štůček *вж. štůček*
študáck|ý, -á, -é *разг.* ученически (в гимназията), даскалски, студентски
študačk|a, -y *ж. м. разг.* ученичка (в гимназия), студентка
študák, -a *м. разг.* ученик (в гимназия), студент
študent, študentka, študentský, študie, študijní, študovaný, študovat *вж. študent, študentka, študentský, studie, studijní, studovaný, studovat*
šřuchanec, šřuchanec, šřuchat, šřuchat, šřuchnout, šřuchnout *вж. šřuchanec, šřuchat, šřuchnout*
štuk, -u *м., по-рядко štuk|a, -y* *ж. м.* розетка; напелени (гипсови) украшения (по таван, по стена и под.)
štukatér, по-рядко малко остар. štukátor, -a *м.* лепач, мазач, майстор на розетки, на гипсови мазилки с релефни украшения
štukatérsk|ý, -á, -é *лепачески, мазачески; който се отнася към майстор мазач (предимно на розетки, на гипсови мазилки с релефни украшения)*
štukatur|a [-ura/-úra], *-y* *ж. м.* гипсови украшения (по тавани, стени): **strop s bohatou ~ou** таван с богати гипсови украшения
štukov|ý, -á, -é *гипсов; който е с гипсови украшения: ~á řimsa* гипсов корниз
štul|ec, по-рядко štil|ec, -ce *м. разг.* ръгване в ребрата с юмрук или лакът: **dát, uštědit někomu notný ~ec** ръгна някого здравата в ребрата
štupovačk|a, -y *ж. м. разг.* конец за реприз
štur|ovat, -uji/разг. -uju *несв. (со) разг.* кърпа (чораци)

šturm, -u *м. остар. експр.* 1. шурм: **hnát ~em** шурмувам, нападам с щърм, атакувам 2. тревога, аларма: **spustit ~** *прен.* вдигна тревога
šturm|ovat, -uji/разг. -uju *несв. 1. (-; со; на со) остар. експр.* шурмувам, нападам с щърм, атакувам (нещо): **~ovat pevnost** атакувам крепост 2. *остар. експр.* бия тревога, аларма: **zvony ~ující na poplach** камбани, биещи тревога 3. *разг. експр.* шурмувам (в работата); проявявам щурмовщина
šturmovštin|a, -y *ж. м. разг. експр.* щурмовщина, шурмуване (при работа)
štůsek, -ku *м. умал. разг.* кучина, тесте
štvác, -e *м. експр.* подстрекател, насъсквач: **válečný ~** *публ.* военен подстрекател, военно-подпалвач
štváčsk|ý, -á, -é *експр.* подстрекателски, подпалвачески
štváčstv|í, -í *ср. експр.* подстрекателство
štvane|c, -ce *м. експр.* преследван човек; изгнаник
štvanic|e, -e *ж. м. 1. (na koho)* лъв с хайка, лъвна хайка 2. (*proti komu*) подстрекателство (срещу някого): **válečná ~e** военна истерия 3. зор, напрегната работа, блъскане, бхтане
štvát, -u *несв. 1. (koho, co)* преследвам, гоня (някого, нещо) 2. (*koho – вин.*) карам (някого) да препуска, да кара бързо 3. (*koho – вин. na koho, proti komu*) подстрекavam, насъсквам, настървявам (някого против някого): **~át psa na lidi** насъсквам куче срещу хора 4. (*koho – вин.*) *разг. експр.* ядосвам (някого): **to mě ~e** това ме бесява
štvát se, -u se *несв. 1. обикн. мн. -eme se* *взаимно се нападаме, клеветим се* 2. (*za čít, ro čet*) *разг. експр.* ламтя (за нещо), настървено преследвам (нещо): **~át se po penězích** ламтя за пари 3. (*kam*) бързам, засилил съм се, полетял съм, устремил съм се (някъде)
štvav|ý, -á, -é *клеветнически, подстрекателски: ~á kampaň* клеветническа кампания; **vést, mít proti někomu ~é řeči** клеветя, нападам някого
šuch, -u *шухт; бод (прилику)* **nechat někoho ve ~u** *експр.* подведа и изоставя някого в беда
štym|ovat, обикн. третол. -uje *несв. разг. експр.* съгласува се, отговаря, съвпада: **tady něco ne~uje** тук нещо не е в ред, нещо не съвпада
šuhaj, šohaj, -e *м. остар.* селски момък, ерген, левент, юнак
šuk|at, -ám *несв. разг. експр.* 1. снова, суетя се: **~at po domě** снова из къщата 2. шетам 3. (*koho; s kým*) *вулг.* чукам (някого), чукам се (с някого)

švarn|ý, -á, -é книж. и диал. хұ́бав, стрòен,
напèт: ~ý šuhaj хұ́бав, стрòен мòmьк

než *bys řekl* ~ *експр.* то́й изчѐзна мигновѐно, изчѐзна яко дѣм; **udělat něco, než řekneš** ~ *експр.* напра́вя не́що светка́вично; **ševče, drž se (svého) kopyta** *поговорка* вся́ка жа́ба да си зна́е гъо́ла

švédsky *нар.* швѣдски, по швѣдски: **mluvit** ~ *говоря* швѣдски

švédsk|ý, -á, -é швѣдски: ~**ý jazyk** швѣдски език; ~**á mísa** *готв.* швѣдско блѣдо (*обикн. със студени рибни ястия*)

švédštin|a, -y *жс.* швѣдски език

švehol, -u *м.* чуруликане

švehol|it, -ím *несв.* чурулика́м

švejk, -a *м. разг.* швѣйк, тари́кат

švejk|ovat, -uji/разг. -uju *несв. разг.* хитру́вам, пра́ва се на лѹд, държа́ се като Швѣйк

švejkovsk|ý, -á, -é швѣйковски

švestk|a, -y *жс.* бот. сли́ва (*Prunus domestica*): **trhat** ~*y* бера́ сли́ви; **sušené** ~*y* суше́ни сли́ви; **kompot ze sušených švestek** оша́в, компо́т

(a jít) *експр.* събе́ра си партакѐшите, парту́шните и се изме́та; о́бера си крѹ́шите

švestkov|ý, -á, -é сли́вов: ~**á povidla** мармала́д от сли́ви; ~**é knedlíky** кне́дли със сли́ви

švih, -u *м.* 1. ўда́р, шѣбване: ~**bičem** шѣбване с бѣч 2. *физкулт.* мах 3. шик, стил, елега́нтност: **ty šaty mají** ~ та́зи ро́кля е шѣк; **mít ~ v oblékání** обли́чам се с вкѹс, изя́щно, елега́нтно, с шѣк; **dostal velkoměstský** ~ то́й се (е) отра́ка(л) в града́, полу́чи(л) (е) гра́дско лу́стро; ~ **slohu** лекота́ на стила́

šviháck|ý, -á, -é *разг.* нако́нтен, издока́ран, елега́нтен, шикѹ́зен, конте́шки, фра́нтовски: ~**ý mladík** нако́нтен младе́ж; конте́

švihadl|o, -a *ср.* вѣже́ за скача́не

švihák, -a *м. разг.* конте́, франт

švih|at, -ám *несв.* 1. (*čím do koho, do čeho; koho, co*) шѣ́бам, ўдра́м (*с не́що няко́го, не́що*): ~**at dítě proutkem** шѣ́бам дете́ с прѣ́чица; ~**at jazykem** *прен. експр.* ѣ́мам о́стър езѣк 2. *обикн. трето́л.* -**á** *експр.* свѣсти: **vzduchem ~aly kulky** вѣ́в вѣ́здуха свѣстѣ́ха ку́ршѹ́ми

švih|nout, -nu *св.* 1. (*čím do koho, do čeho*) шѣ́бна, ўдра́я (*с не́що няко́го, не́що*): **já ti jednu ~nu!** *експр.* ще́ ти свѣ́тна е́дин (шамáр)! ще́ те халѹ́сам! ~**nout po někom pohledem** *прен.* хвѣ́рля е́дин белтѣ́к по няко́го 2. (*kým, čím; kam; o co*) захвѣ́рля, трѣ́шна, ме́тна (*няко́го, не́що някъ́де*): ~**nout něčím o zem** захвѣ́рля не́що на зе́мьта

švih|nout se (sebou), -nu se (sebou) *св. разг.* 1. плѣ́сна се, катѹ́рна се, па́дна: ~**l sebou o zem** *експр.* то́й се лу́пна, катѹ́рна се на зе́мьта 2. разме́рдам се: ~**ni sebou!** *експр.* побѣ́рзай, разме́рдай се!

švindl, -u *м. разг.* изма́ма, моше́ничество, шме́керѣя

švindlěř, по-рядко švindlíř, -e *м. разг.* изма́мник, моше́ник, шме́кер

švindl|ovat, -uji/разг. -uju *несв. (со) разг.* ма́мя, вѣ́рша моше́ничества, шме́керѹ́вам (*в не́що*): ~**ovat v kartách** ма́мя, игра́я нече́стно на ка́рти

švitork|a, по-рядко švitořilk|a, -y *жс. експр.* бѣ́брица, дърдо́рица

švitorný *вж.* **švitořivý**

švitoř|it, -ím *несв.* 1. *обикн. трето́л.* -**í** цвѣ́ртьи, чурули́ка (*за пти́ци*) 2. бѣ́рбѹ́ря, бѣ́бря (*за хора*)

švitořiv|ý, -á, -é 1. цвѣ́ртящ, чурули́кащ (*за пти́ци*) 2. бѣ́брѣв (*за хора*)

švýcarsk|ý, -á, -é швейца́рски